

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VEĽKÁ LESNÁ

**ANALÝZY A SYNTÉZY
(PRIESKUMY A ROZBORY)**

Júl 2026

Obstarávateľ : **Obec Veľká Lesná**
Obecný úrad Veľká Lesná
Veľká Lesná 58
065 34 Veľká Lesná

Zastúpený : Ján Michna – starosta obce
IČO : 00330230

Spracovateľ : **Slovak Medical Company, a.s.**
Duchnovičovo nám. č. 1
080 01 Prešov

Zastúpený : Ing. arch. Jozef Kužma – predseda predstavenstva
IČO : 36486264
DIČ : 2021813244

Hlavný riešiteľ : Ing. arch. Jozef Kužma
Číslo osvedčenia : 1203 AA

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácii obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. Ján Kunák s registračným číslom preukazu 487 vydaného Úradom pre územné plánovanie a výstavbu SR dňa 05.03.2024.

OBSAH:

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1.	Údaje o základnej územnej jednotke	4
1.2.	Dôvody obstarania územného plánu	4
1.3.	Zdôvodnenie rozsahu spracovania prieskumov a rozborov	4
1.4.	Vymedzenie riešeného a záujmového územia	4
1.5.	Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií	5
1.6.	Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích a iných dokumentácií	16
2.	PRIESKUMY A ROZBORY	17
2.1.	Prieskumy a rozbory prírodných podmienok	17
2.2.	Kultúrohistorická charakteristika	24
2.3.	Základné demografické údaje	25
2.4.	Prieskumy a rozbory priestorového usporiadania územia	28
2.5.	Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	30
2.6.	Prieskumy a rozbory funkčného využívania územia	31
2.6.1.	Prieskumy a rozbory základných funkcií v riešenom území a väzby na území obce	31
2.6.2.	Prieskumy a rozbory obytného územia	32
2.6.3.	Prieskumy a rozbory občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry	32
2.6.4.	Prieskumy a rozbory hospodárskej základne	34
2.6.5.	Prieskumy a rozbory plôch zelene	35
2.6.6.	Prieskumy a rozbory rekreácie a cestovného ruchu	36
2.7.	Prieskumy a rozbory verejného dopravného a technického vybavenia	37
2.7.1.	Prieskumy a rozbory dopravnej infraštruktúry	37
2.7.2.	Prieskumy a rozbory technického vybavenia	40
2.8.	Prieskumy a rozbory stavu životného prostredia a ochrany prírody a krajiny	42
2.8.1.	Rozbor súčasného stavu zložiek životného prostredia	42
2.8.2.	Prieskumy a rozbory odpadového hospodárstva	44
2.8.3.	Súčasný stav kvality životného prostredia	45
2.8.4.	Územný priemet ekologickej stability územia	45
2.9.	Krajinnoekologický plán	46
2.10.	Prieskumy a rozbory záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva	46
2.11.	Ochranné pásma	47
3.	ZÁVERY	49
3.1.	Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov	49
3.1.1.	Zhodnotenie predpokladov rozvoja obce	49
3.1.2.	Krajinnoekologický potenciál územia	50
3.1.3.	Zhodnotenie sídelného potenciálu	53
3.1.4.	Zhodnotenie sociálnych a ekonomických rozvojových predpokladov obce	55
3.1.5.	Zhodnotenie disponibility bytového fondu a odporúčanie pre riešenie	55
3.1.6.	Zhodnotenie stavu, zámerov a potrieb občianskej vybavenosti	55
3.1.7.	Zhodnotenie stavu a známych zámerov v rozvoji hospodárskej základne	55
3.1.8.	Zhodnotenie rekreačného potenciálu územia a odporúčanie pre riešenie	56
3.1.9.	Zhodnotenie dopravnej a technickej infraštruktúry technického vybavenia	57
3.1.10.	Zhodnotenie odpadového hospodárstva	60
3.2.	Identifikácia problémov na riešenie	61
3.2.1.	Sumarizácia pozitívnych a negatívnych javov v území	61
3.2.2.	Vyhodnotenie vzájomných vplyvov pozitívnych a negatívnych javov v obci	62
3.2.3.	Strety záujmov	62
3.3.	Požiadavky na riešenie územného plánu	62

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Údaje o základnej územnej jednotke

Obec: Veľká Lesná				
Kód obce	543373	Rozloha v ha		2 425
Kraj	Prešovský	Nadmorská výška m.n.m.	od	552
Okres	Stará Ľubovňa		do	1 003

Územie obce Veľká Lesná tvorí jedno katastrálne územie.

Obec Veľká Lesná je koncovou cestnou obcou v okrese Stará Ľubovňa. Zastavané územie má prevažne obytnú funkciu. Výstavba v obci Veľká Lesná je charakteristická malou vyváženosťou staršej historickej a novšej povojnovej zástavby.

Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2021 mala obec 502 obyvateľov a 147 domov.

1.2. Dôvody obstarania územného plánu

Obec Veľká Lesná nemá spracovaný Územný plán obce.

Dôvodom pre vypracovanie Územného plánu obce Veľká Lesná je zámer obce obstaráť pre obec územnoplánovaciu dokumentáciu v zmysle zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov, ktorá zosúladí a usporiada záujmy a zámery obce v jej katastrálnom území a navrhne koncepciu územného rozvoja obce.

Územným plánom obce sa zadefinujú väzby jednotlivých funkčných plôch celého územia obce, stanoví sa rozsah a potreby infraštruktúry v kontexte širších vzťahov regiónu. Ide o potrebu vypracovať územný plán obce ako dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja.

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať nový územný plán obce, aby bolo možné zahrnúť aj širšie vzťahy medzi jednotlivými katastrami.

Potreba vypracovať územný plán obce, zdôvodňujúceho obstaranie, vyplýva z toho, že:

- je základným nástrojom pre obec na riadenie celého investičného procesu v obci počas platnosti územného plánu obce,
- umožňuje priechodnosť investičných zámerov, to znamená konkrétnej povoloľovacej činnosti navrhutej v územnom pláne pri následnom vydávaní stavebných povolení,
- je záväzným podkladom pre koordináciu zámerov výstavby v území,
- je záväzným podkladom pre projektovanie dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci,
- umožňuje realizovať v obci také stavby verejnoprospešného charakteru, kde nie je daný súhlas vlastníkov pozemkov s ich výstavbou, a to tým, že vymedzí verejnoprospešné stavby v danom území v zmysle stavebného zákona.

Územný plán obce Veľká Lesná bol objednaný obcou Veľká Lesná v máji 2025 z dôvodu aktuálnej potreby pre dlhodobejšie a operatívne rozhodovanie pri riadení a usmerňovaní rozvoja obce.

1.3. Zdôvodnenie rozsahu spracovania prieskumov a rozborov

Pre potreby nového územného plánu obce je potrebné spracovať prieskumy a rozbor (analýzy a syntézy) v rozsahu a obsahu zodpovedajúcom ustanoveniam zákona o územnom plánovaní, pretože všetky získané dokumentácie neposkytujú dostatočný prehľad o súčasnom stave územia.

1.4. Vymedzenie riešeného a záujmového územia

1.4.1. Vymedzenie riešeného územia

Pre riešenie územného plánu obce Veľká Lesná riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Takto vymedzené územie má rozlohu 2 425 ha. Podrobné riešené územie je vymedzené hranicami zastavaného územia obce rozšíreným o plochy navrhované na bývanie, rekreáciu, občiansku a technickú vybavenosť.

1.4.2. Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť.

Územie obce Veľká Lesná tvorí jedno katastrálne územie.

Katastrálne územie obce Veľká Lesná je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Haligovce, Veľký Lipník, Toporec, Reľov, Zálesie, Havka, Lechnica.

Obec sa nachádza v severozápadnej časti okresu Stará Ľubovňa.

1.5. Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií

1.5.1. Záväzné časti schváleného Územného plánu VÚC Košického kraja vzťahujúce sa k riešenému územiu

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznou časťou ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, ktorá bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 77/2019, Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 26.08.2019, uznesením č. 269/2019, s účinnosťou od 06.10.2019.

Záväzná časť ÚPN Prešovského samosprávneho kraja (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie
 - 1.1. V oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov
 - 1.1.3. Rozvíjať prešovsko – košické ťažisko osídlenia ako súčasť medzinárodného sídelného systému vo väzbe na ťažiská osídlenia Rzeszów a Miskolc.
 - 1.1.7. Podporovať vytváranie nadnárodnej siete spolupráce medzi jednotlivými mestami, regiónmi a ostatnými aktérmi územného rozvoja v Prešovskom kraji a okolitých štátoch, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce, v súlade s dohodami a zmluvami regionálneho charakteru vo väzbe na medzivládne dohody.
 - 1.2. V oblasti regionálnych vzťahov
 - 1.2.1. Rozvoj Prešovského samosprávneho kraja vytvárať polycentricky vo väzbe na rozvojové osi, centrá a ťažiská osídlenia v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.
 - 1.2.2. Podporovať rozvoj centier osídlenia podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska v znení jeho zmien z roku 2011:
 - 1.2.2.5. 3. skupiny, 1. podskupiny – Levoča, Stará Ľubovňa, Snina, Svidník.
 - 1.2.2.8. 5. skupiny – Hanušovce nad Topľou, Podolíne, Spišská Stará Ves, Veľký Šariš.
 - 1.2.4.4. Tretej úrovne, druhej skupiny:
 - 1.2.4.4.3. Staroľubovnianske.
 - 1.2.5.3. Tretieho stupňa:
 - 1.2.5.3.3. Zamagurskú rozvojovú os: Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves.
 - 1.2.7. Sídelnú štruktúru kraja formovať ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia rešpektujúci prírodné, krajinné a historické danosti územia a rozvojové plochy umiestňovať predovšetkým v nadväznosti na zastavané územia.
 - 1.2.8. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území predovšetkým v územiach intenzívnej urbanizácie založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka.
 - 1.2.9. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrom podporou verejného dopravného a technického vybavenia.

- 1.2.13. Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.
- 1.2.17. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva vytvárať územnotechnické podmienky pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia.
- 1.2.18. Rešpektovať územnotechnické požiadavky na požiaru ochranu obyvateľstva.
- 1.3. V oblasti štruktúry osídlenia
 - 1.3.1. Podporovať sídelný rozvoj vychádzajúci z princípov trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečujúceho využitie územia aj pre nasledujúce generácie bez obmedzenia schopnosti budúcich generácií uspokojovať vlastné potreby.
 - 1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu, podzemné a povrchové zásoby pitnej vody, ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia.
 - 1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.
 - 1.3.4. Prehodnotiť v procese aktualizácii ÚPN obcí navrhované nové rozvojové plochy a zároveň minimalizovať navrhovanie nových území urbanizácie.
 - 1.3.5. Nerozvíjať osídlenie na územiach environmentálnych záťaží alebo v ich blízkosti.
- 2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva
 - 2.1. V oblasti hospodárstva
 - 2.1.4. Obmedzovať vhodným urbanistickým riešením možný negatívny dopad priemyselnej a stavebnej produkcie na životné prostredie a na prírodnú krajinu.
 - 2.1.5. Vytvárať podmienky kompaktného rozvoja obcí primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí. Pri umiestňovaní investícií prioritne využívať revitalizované opustené hospodársky využívané územia (tzv. hnedé plochy – brownfield).
 - 2.2. V oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva
 - 2.2.1. Podporovať alternatívne poľnohospodárstvo a prírode blízke obhospodarovanie lesov v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability.
 - 2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy, jej využitie, aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.
 - 2.2.3. Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní.
 - 2.2.4. Rešpektovať prioritnú ekologickú funkciu lesov s nulovým drevoprodukčným významom v existujúcich a navrhovaných chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v existujúcich zónach A (PIENAP, NP Slovenský Raj) a rešpektovať ako jednu z hlavných funkcií ekologickú funkciu lesov s minimálnym drevoprodukčným významom v ostatných chránených územiach a zónach.
 - 2.3. V oblasti ťažby
 - 2.3.4. Usmerňovať ťažbu štrkopieskov a s ňou súvisiacu dopravnú a technickú infraštruktúru, v súlade s ochranou pôdneho genofondu a životného prostredia a s vodohospodárskymi záujmami a záujmami obcí.
- 3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry
 - 3.1. V oblasti školstva

- 3.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení v závislosti na vývoji rastu/poklesu obyvateľstva v území obcí s intenzívnou urbanizáciou.
- 3.2. V oblasti zdravotníctva
 - 3.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania.
 - 3.2.3. Vytvárať územno–technické predpoklady pre rozvoj domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domovov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja a dopĺňať ich kapacity podľa aktuálnych potrieb.
- 3.3. V oblasti sociálnych vecí
 - 3.3.2. Vybudovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji počtu obyvateľstva v území.
 - 3.3.3. Vytvárať územno–technické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí.
 - 3.3.4. Zohľadniť nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané podmienky pre zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
- 3.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry
 - 3.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
 - 3.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia najmä pre občiansku vybavenosť.
 - 3.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno–rekreačného charakteru.
 - 3.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.
- 4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva
 - 4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie. Podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. V navrhovaných a existujúcich chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v zónach A rešpektovať bezzásahový režim ochrany.
 - 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím:
 - 4.2.2. Výhodného dopravného napojenia medzinárodného významu.
 - 4.2.3. Rekreačných krajinných celkov (RKC) – Tatranský región (RKC Vysoké Tatry, RKC Belianske Tatry, RKC Spišská Magura, RKC Ľubické predhorie, RKC Kozie chrbty, RKC Ľubovnianska vrchovina), Spišský región (RKC Stredný Spiš a RKC Levočské vrchy), Šarišský región (RKC Čergov, RKC Bachureň – Branisko, RKC Slanské vrchy, RKC Busov, RKC Dukla), Hornozemplínsky región (RKC Domaša, RKC Nízke Beskydy, RKC Východné Karpaty, RKC Vihorlat).
 - 4.5. Podporovať význam vodnej turistiky na Dunajci a Poprade ako medzinárodnej turistickej vodnej cesty Poľsko – Slovensko s rešpektovaním prírodných hodnôt Národného parku Pieniny.

- 4.6. Vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj služieb, produktov a centier cestovného ruchu s celoročným využitím.
- 4.7. Využívať funkčné plochy športovej, rekreačnej vybavenosti a cestovného ruchu, najmä na modernizáciu existujúcich zariadení predovšetkým na území národných parkov mimo zastavaných území obcí.
- 4.8. Posudzovať individuálne územia vhodné pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska únosnosti rekreačného zaťaženia a na základe konkrétnych požiadaviek ochrany prírody a krajiny a krajinného obrazu.
- 4.12. Zariadenia cestovného ruchu a poskytovanie služieb prioritne umiestňovať v zastavaných územiach existujúcich stredísk cestovného ruchu. Do voľnej krajiny umiestňovať len vybavenosť, ktorá sa bezprostredne viaže na uskutočňovanie rekreačných činností závislých od prírodných daností.
- 4.14. Zvyšovať kvalitu existujúcich stredísk cestovného ruchu na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízkych Tatier, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj, Pieninského národného parku, ich ochranných pásiem a na území chránených krajinných oblastí Vihorlat a Východné Karpaty bez ich výrazného plošného rozširovania s dôrazom na limity únosnosti územia.
- 4.17. V územných plánoch obcí minimalizovať zmenu funkcie opodstatnených plôch rekreácie a turizmu na inú funkciu, predovšetkým na bývanie.
- 4.19. Podporovať rozvoj príslušnej rekreačnej vybavenosti a umiestňovanie rekreačného mobiliáru pri cyklistických trasách a ich križovaní, v obciach a turisticky zaujímavých lokalitách (rekreačný mobiliár, stravovacie a ubytovacie zariadenia).
- 4.20. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít, rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych/prevádzkových dvorov na rozvoj agroturistických areálov.
- 4.21. Prepájať agroturistické zariadenia s inými turistickými zariadeniami, najmä rekreačnými trasami (pešími, cyklistickými, jazdeckými, ...).
- 4.22. Navrhovať zriaďovanie jazdeckých trás pre hipoturistiku a hipoterapiu.
- 4.23. Podporovať rozvoj šetrných foriem netradičných športovo–rekreačných aktivít vo vzťahu k životnému prostrediu (bezhluchých, bez zvýšených nárokov na technickú a dopravnú vybavenosť, na zásahy do prírodného prostredia, na zábery lesnej a poľnohospodárskej pôdy, ...).
- 4.24. Modernizovať staré rekreačné centrá prednostne pred vytváraním nových športovo–relaxačných plôch.
- 4.25. Vytvárať podmienky pre územný rozvoj už existujúcich chatových osád.
- 4.32. V katastrálnych územiach obcí s jedinečným krajinným obrazom alebo jedinečnou kultúrnou krajinou, najmä kde je predpoklad zvýšenej turistickej návštevnosti, minimalizovať dopad dynamickej a statickej dopravy, nerozširovať cestnú sieť a zohľadňovať platnú legislatívu v oblasti ochrany kultúrnych pamiatok a kultúrnej krajiny.
5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- 5.1. Pri plánovaní funkčného využitia územia s obytnou a rekreačnou funkciou zohľadňovať ich situovanie vzhľadom na existujúce líniové zdroje hluku a vytvárať územné podmienky na realizáciu protihlukových opatrení na území PSK.
- 5.7. Vytvoriť územné podmienky pre bezpečné situovanie výstavby mimo území s vysokým radónovým rizikom.
- 5.8. Rešpektovať zásady ochrany vodných zdrojov a ochrany území s vodnou a veternou eróziou,
- 5.9. Podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.

- 6.1. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny
 - 6.1.1. Rešpektovať a zohľadňovať územie Svetového prírodného dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, Biosférickú rezerváciu Tatry, Medzinárodnú biosférickú rezerváciu Východné Karpaty, Park tmavej oblohy Poloniny, územia Natura 2000, veľkoplošné chránené územia prírody – TANAP, PIENAP, NAPANT, NP Slovenský Raj, NP Poloniny a Chránené krajinné oblasti Vihorlat a Východné Karpaty, ako aj maloplošné chránené územia prírody ležiace na území PSK.
 - 6.1.2. V chránených územiach a lokalitách Svetového dedičstva (UNESCO), najmä kde je predpoklad zvýšenej turistickej návštevnosti, minimalizovať dopad dynamickej a statickej dopravy s potrebou zohľadnenia platnej legislatívy v oblasti ochrany chránených území prírody a ochrany národných kultúrnych pamiatok.
 - 6.1.6. Podporovať ekologicky optimálne využívanie územia, biotickej integrity krajiny a biodiverzity.
 - 6.1.7. Zosúladiť trasovanie a charakter navrhovaných turistických a rekreačných trás s požiadavkami ochrany prírody v chránených územiach a v územiach, ktoré sú súčasťou prvkov ÚSES, predovšetkým po existujúcich trasách. Nové trasy vytvárať len v odôvodnených prípadoch, ktoré súčasne zlepšia ekologickú stabilitu územia.
 - 6.1.10. Rešpektovať súvislú sieť migračných koridorov pre voľne žijúce druhy živočíchov z prvkov biocentier a biokoridorov nadregionálneho významu a zásady a regulatívy platné pre biocentrá a biokoridory nadregionálneho významu s funkciou migračných koridorov. V prípade stretu s navrhovanými alebo existujúcimi dopravnými tepnami (železničná a automobilová doprava) regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu realizovať ekomosty a podchody.
 - 6.2.2. Podporovať odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
 - 6.2.3. Podporovať výsadbu pôvodných druhov drevín a krovín na plochách náchylných na eróziu. Podporovať revitalizáciu upravených tokov na území PSK, kompletizovať alebo doplniť sprievodnú vegetáciu výsadbou domácich pôvodných druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšiť podiel trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií,
 - 6.2.4. Podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov.
 - 6.2.5. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými) a obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine.
 - 6.2.6. Citlivo zvažovať rekultivácie v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošnom obhospodarovaní na území so silnou až veľmi silnou eróziou a zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov a protieróznych opatrení.
 - 6.2.7. Podporovať ekologický systém budovania sprievodnej zelene okolo cyklotrás.
- 6.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia
 - 6.3.1. Chrániť poľnohospodársku a lesnú pôdu ako limitujúci faktor rozvoja urbanizácie.
 - 6.3.2. Rešpektovať a zachovať vodné plochy, sieť vodných tokov, pobrežnú vegetáciu a vodohospodársky významné plochy zabezpečujúce retenciu vôd v krajine.

- 6.3.3. Podporovať proces revitalizácie krajiny a ochrany prírodných zdrojov v záujme zachovania a udržania charakteristických črt krajiny a základných hodnôt krajinného obrazu.
- 6.3.4. Zabezpečiť ochranu vôd a ich trvalo udržateľného využívania znížením znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie produkcie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- 6.3.5. V blízkosti územia národných parkov a chránených území, v blízkosti jaskýň a v ich ochranných pásmach, chránených územiach s 3. a vyšším stupňom neotvárať a opätovne nespúšťať do prevádzky lomy predovšetkým z dôvodu ochrany fauny nachádzajúcej sa v už dlhodobo opustených ťažobných priestoroch.
- 6.3.6. Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie horninového prostredia, prírodných zdrojov, nerastných surovín, vrátane energetických surovín a obnoviteľných zdrojov energie, eliminovať nadmerné čerpanie neobnoviteľných zdrojov.
- 6.3.7. Regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje, ktoré sú poškodené alebo zničené najmä následkom klimatických zmien, živelných pohrôm a prírodných katastrof.
- 7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu
 - 7.1. Dodržiavať ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno-historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný, športovo-rekreačný, kultúrno-spoločenský a krajinársky potenciál územia.
 - 7.2. Podporovať a ochraňovať vo voľnej krajine nosné prvky jej estetickej kvality a typického charakteru – prirodzené lesné porasty, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi.
 - 7.3. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.
 - 7.4. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania ostatných funkčných zložiek v území.
 - 7.5. Rešpektovať pri rozvoji jednotlivých funkčných zložiek v území základné charakteristiky primárnej krajinnej štruktúry, nielen ako potenciál územia, ale aj ako limitujúci faktor.
 - 7.6. Rešpektovať a podporovať krajinotvornú úlohu lesných a poľnohospodársky využívaných plôch v kultúrnej krajine.
 - 7.7. Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatnenosť budovania spevnených plôch v území.
 - 7.8. Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov, výrobných zón, urbanizovaných území a výškových stavieb.
 - 7.9. Chrániť lemové spoločenstvá lesov.
 - 7.10. Podporovať zakladanie alejí, stromoradií v poľnohospodárskej krajine a chrániť a revitalizovať existujúce.
 - 7.11. Rešpektovať pobrežné pozemky vodných tokov a záplavové/inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno–bylinné porasty.
 - 7.12. Zachovať a rekonštruovať existujúce prvky malej architektúry v krajine a dopĺňať nové výtvarné prvky v súlade s charakterom krajiny.

- 7.13. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.
- 8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska zachovania kultúrneho – historického dedičstva
 - 8.1. Rešpektovať kultúrne – historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené a navrhované na vyhlásenie, národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma.
 - 8.2. Zohľadňovať a chrániť v územnom rozvoji kraja:
 - 8.2.2. Územia historických jadier miest a obcí ako potenciál kultúrneho dedičstva.
 - 8.2.4. Známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov.
 - 8.2.5. Navrhované a existujúce národné kultúrne pamiatky a ich súbory, areály a ich ochranné pásma, s dôrazom na lokality pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a na medzinárodne významné národné kultúrne pamiatky.
 - 8.2.6. Objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky.
 - 8.2.8. Pamätihodnosti, ktorých zoznamy vedú jednotlivé obce.
 - 8.3. Rešpektovať vyhlásené ochranné pásma pamiatkového fondu, kde sú určené podmienky i požiadavky, ktoré vyjadrujú ochranu nielen vybraného stavebného fondu na území kraja, ale aj pamiatkové územia.
 - 8.4. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno–kultúrne a hospodársko–sociálne celky.
 - 8.5. Uplatniť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva aktívny spôsob ochrany prírody a prírodných zdrojov.
 - 8.7. Posudzovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho jedinečných kultúrno – historických daností v nadväznosti na všetky zámery územného rozvoja.
- 9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska verejného dopravného vybavenia
 - 9.3. Cestná doprava
 - 9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest “Miestopisným priebehom cestných komunikácií“, ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestných pozemkov v zastavanom území Prešovského kraja.
 - 9.3.7. Chrániť územný koridor, vytvárať územno–technické podmienky a realizovať:
 - 9.3.7.1. Diaľnice D1 a rýchlostné komunikácie R, ciest I., II. triedy a vybrané úseky III. triedy, úpravy ich parametrov, preložky, obchvaty a prepojenia vrátane prejazdných úsekov dotknutých sídiel.
 - 9.3.7.4. Homogenizácie dvojpruhových ciest I., II. a III. triedy, vrátane prejazdných úsekov dotknutých obcí.
 - 9.3.7.6. Odstraňovanie bodových a líniových dopravných závad a obmedzení.
 - 9.3.7.9. Opatrenia na cestách, ktoré eliminujú dopravné strety s lesnou zverou.
 - 9.3.7.10. Chodníky pre chodcov okolo ciest I., II. a III. triedy a cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.
 - 9.3.7.11. Verejné dopravné zariadenia a priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy.
 - 9.3.11. Vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť zásobných staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily.
 - 9.7. Cyklistická doprava

- 9.7.1. Rešpektovať významné dopravné väzby medzi regionálnymi centrami pre nemotorovú dopravu a to v zmysle národnej Stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky schválenej vládou SR v roku 2013, rešpektovať systém medzinárodných, nadregionálnych a regionálnych cyklotrás prepájajúcich PSK s významnými aglomeráciami, centrami cestovného ruchu v okolitých krajinách, na Slovensku a v regióne s možnosťou variantných riešení, okrem presne zadaného koridoru medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11.
- 9.7.2. Vytvárať územné a územnotechnické podmienky pre realizáciu:
- 9.7.2.3. Cyklotrás predovšetkým na nepoužívaných poľných cestách historických spojníc medzi obcami so zohľadnením klimatických podmienok.
- 9.7.3. Oddeliť komunikácie (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník) od automobilovej cestnej dopravy mimo hlavného dopravného priestoru. V centrách obcí a miest – najmä na komunikáciách III. a nižšej triedy odporúčame upokojovať motorovú dopravu náležitými dopravnými – inžinierskymi prvkami, zriaďovať zóny 3D s efektívnymi nástrojmi na reguláciu rýchlosti – čím sa vo výraznej miere zlepšia podmienky pre nemotorovú – pešiu a cyklistickú dopravu, ktorej pozícia v hlavnom dopravnom priestore je v mnohých prípadoch (chýbajúci chodník či segregovaná cyklotrasa) opodstatnená.
- 9.7.4. Nadväzovať cyklotrasy na línie a zariadenia cestnej a železničnej dopravy v rámci podpory multimodality dopravného systému.
- 9.7.5. Podporovať budovanie peších a cyklistických trás v poľnohospodárskej a vidieckej krajine.
- 9.7.6. Podporovať realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás.
- 9.7.7. Podporovať vedenie cyklotrás mimo frekventovaných ciest s bezpečnými križovaniami s dopravnými koridormi, s vodnými tokmi, s územiami ochrany prírody a krajiny, k čomu využívať lesné a poľné cesty.
- 9.7.8. Podporovať budovanie oddychových bodov na rekreačných trasách, oživených krajinným mobiliárom a malou architektúrou, vrátane sociálnych zariadení.
- 9.8. Infraštruktúra integrovaného dopravného systému
- 9.8.1. Vytvárať územno – technické podmienky a presadzovať riešenia integrovaných dopravných systémov na území PSK najmä integráciu autobusovej a železničnej dopravy a zosúladiť integrovaný dopravný systém so susediacimi regiónmi a s pripravovanými strategickými dokumentmi PSK.
- 10. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného technického vybavenia
- 10.1. V oblasti umiestňovania územných koridorov a zariadení technickej infraštruktúry
- 10.1.1. Umiestňovať nové územné koridory a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze.
- 10.2. V oblasti zásobovania vodou
- 10.2.1. Chrániť a využívať existujúce zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov, vrátane ich pásiem hygienickej ochrany.
- 10.2.4. Zvyšovať podiel využívania povrchových a podzemných vôd, ktoré svojimi parametrami nespĺňajú požiadavky na pitnú vodu (tzv. úžitková voda) pri celkovej spotrebe vody v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve, vybavenosti a takto získané kapacity pitnej vody využiť pri rozširovaní verejných vodovodov.

- 10.2.5. V regiónoch, kde nie je možné napojenie na skupinový vodovod, zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou riešiť s využitím miestnych vodných zdrojov.
- 10.3. Chrániť územné koridory pre líniové stavby:
 - 10.3.2. Z regionálnych vodných zdrojov pre skupinové vodovody:
 - 10.3.2.5. Hlavný privádzač pre Spišsko–popradskú vodárenskú sústavu v trase vodárenská nádrž Garajky – Šuňava – Svit – Poprad a prepojenie do mesta Vysoké Tatry, časti Smokovce.
 - 10.3.4. Zabezpečiť hydrogeologické prieskumy pre zistenie zdrojov podzemnej vody využívanej na pitné účely na celom území.
 - 10.3.6. Rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí.
- 10.4. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd
 - 10.4.2. Dobudovať kanalizáciu v obciach, kde v súčasnosti nie je vybudovaná a napojiť na príslušné ČOV.
 - 10.4.3. Riešiť u obcí nezarađených do aglomerácií odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žump s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou do doby vybudovania verejnej kanalizácie a ČOV.
 - 10.4.5. Odstraňovanie disproporcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:
 - 10.4.5.1. Výstavbou kapacitne vyhovujúcich čistiarenských zariadení tam, kde je vybudovaná kanalizačná sieť.
 - 10.4.5.2. Budovaním komplexných kanalizačných systémov, t.j. kanalizačných sietí spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami.
 - 10.4.5.3. Budovaním nových kanalizačných systémov pre výhľadové kapacity.
 - 10.4.5.4. Aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií.
 - 10.4.5.5. Komplexným riešením kalového hospodárstva, likvidáciou a využitím kalov a ostatných odpadov z čistenia odpadových vôd.
 - 10.4.6. Pri odvádzaní zrážkových vôd riešiť samostatnú stokovú sieť a nezaťažovať jestvujúce čistiare odpadových vôd.
- 10.5. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží
 - 10.5.1. Revitalizovať na vodných tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, protipovodňové opatrenia so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
 - 10.5.4. Zlepšovať vodohospodárske pomery (odtokových úprav) na malých vodných tokoch v povodí prírody blízkom spôsobom lesného hospodárenia bez uplatňovania veľkoplošných spôsobov výrubu lesov a zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií.
 - 10.5.5. Pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov, s cieľom zachytávať povodňové prietoky.
 - 10.5.6. Budovať prehrádzky na úsekoch bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.
 - 10.5.7. Vykonávať protierózne opatrenia na priľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde, s preferovaním prírody blízkeho spôsobu obhospodarovania.
 - 10.5.8. Rešpektovať existujúce melioračné kanály s cieľom zabezpečiť odvodnenie územia.
 - 10.5.11. Vytvárať územnotechnické podmienky v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží.

- 10.5.15. Podporovať obnovenie zaniknutých vodných plôch s vhodným spôsobom zachytenia a využitia dažďovej vody z povrchového odtoku.
- 10.5.16. Pri zachytávaní vôd zo spevnených plôch existujúcej a novej zástavby priamo na mieste, prípadne navrhnúť iný vhodný spôsob infiltrácie zachytenej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
- 10.5.18. Z hľadiska ochrany prírodných pomerov obmedziť zastavanie alúvií tokov ako miest prirodzenej retencie vôd a zabezpečiť ich maximálnu ochranu.
- 10.6. V oblasti zásobovania elektrickou energiou
- 10.6.1 Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje, elektrárne, vodné elektrárne, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN a pod.).
- 10.6.3. Rezervovať plochy a koridory pre výstavbu:
- 10.6.3.14. Nového dvojitého 110 kV vedenia pre napojenie Elektrickej stanice Spišské Hanušovce od existujúceho vedenia pri obci Holumnica.
- 10.6.4. Vytvoriť územno – technické podmienky pre výstavbu:
- 10.6.4.7. Elektrickej stanice Spišské Hanušovce.
- 10.7. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom
- 10.7.2. V oblasti zásobovania plynom:
- 10.7.2.3. Chrániť koridory pre výstavbu strednotlakových (STL) plynovodov:
- 10.7.2.3.6. STL Haligovce – Veľká Lesná – Veľký Lipník – Strážany.
- 10.8. V oblasti využívania obnoviteľných zdrojov
- 10.8.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre výstavbu zdrojov energie využívajúc obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z environmentálnej únosnosti územia.
- 10.8.2. Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:
- 10.8.2.2. V biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni.
- 10.8.2.3. V okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100 m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100 m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200 m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA).
- 10.8.2.5. V krajinársky hodnotných lokalitách, významných pohľadových osiach, vizuálne exponovaných lokalitách.
- 10.8.2.7. V ucelených lesných komplexoch.
- 10.9. V oblasti telekomunikácií
- 10.9.1. Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 10.9.2. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
- 10.9.3. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
- 10.9.4. Vytvárať územné predpoklady pre potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- 10.9.5. Zariadenia na prenos signálu prioritne umiestňovať na výškové budovy a továrenské komíny, aby sa predišlo budovaniu nových stožiarov v krajine. Existujúce stavby na prenos signálu spoločne využívať operátormi a nevyužívané stožiarové stavby z krajiny odstraňovať.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti verejnej dopravnej infraštruktúry
 - 1.4. Cyklistická doprava
 - 1.4.2. Stavby cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.
2. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry
 - 2.1. V oblasti energetiky
 - 2.1.9. Stavba nového dvojitého 110 kV vedenia pre napojenie Elektrickej stanice Spišské Hanušovce.
 - 2.1.2. Stavby elektrických staníc:
 - 2.1.2.7. Elektrickej stanice Spišské Hanušovce.
 - 2.1.3. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom
 - 2.1.3.2. V oblasti zásobovania plynom:
 - 2.1.3.4. Stavby strednotlakových (STL) plynovodov:
 - 2.1.3.4.6. STL Haligovce – Veľká Lesná – Veľký Lipník – Stráňany.
 - 2.2.2.2. Z regionálnych vodných zdrojov pre skupinové vodovody:
 - 2.2.2.2.5. Hlavný privádzač pre Spišsko–popradskú vodárenskú sústavu v trase vodárenská nádrž Garajky – Šuňava – Svit – Poprad a prepojenie do mesta Vysoké Tatry, časti Smokovce.
 - 2.2.3. Stavby nových skupinových vodovodov:
 - 2.2.3.7. Dobudovanie Belianskeho skupinového vodovodu Výborná – Vojňany – Podhorany – Toporec – Bušovce – Spišská Bela – Krížová Ves s napojením rómskych osád.
 - 2.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd
 - 2.3.1. Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.
 - 2.4. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží
 - 2.4.1. Stavby na revitalizáciu vodných tokov s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
 - 2.4.2. Stavby rybníkov, poldrov, zdrží, prehrádzok, malých viacúčelových vodných nádrží a vodárenských nádrží pre stabilizáciu prietoku vodných tokov.
 - 2.4.3. Stavby a modernizácie závlahových čerpacích staníc a rozvodov závlahovej vody.
 - 2.6. V oblasti telekomunikácií
 - 2.6.1. Stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.

Uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno, podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Poznámka : Text a číslovanie je podľa textu platného znenia záväznej časti ÚPN VÚC Prešovského kraja.

1.5.2. Zhodnotenie odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia
Záväzne časti vyplývajúce z priestorových odvetvových koncepcií a stratégií sú zapracované v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja ako nadradenej územnoplánovacej dokumentácie

a z ďalších známych koncepcií schválených po dni jeho schválenia nevyplývajú pre riešenie územného plánu obce ďalšie požiadavky, ktoré by bolo potrebné premietnuť do jeho riešenia. Do riešenia tejto dokumentácie budú premietnuté rozvojové dokumenty Prešovského kraja a okresu Stará Ľubovňa ako sú Regionálny operačný plán rozvoja územia a sektorové operačné plány.

1.6. Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích a iných dokumentácií

1.6.1. Súpis dokumentácií a iných podkladov poskytnutých a získaných v prípravných prácach

Pre spracovanie územného plánu obce boli použité tieto dokumentácie a podklady:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov,
- Územný plán Prešovského kraja, v znení neskorších zmien a doplnkov,
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- Atlas Slovenskej socialistickej republiky, SAV Bratislava, r. 1982,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky 1. vydanie, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, r. 2002,
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia Bratislava, r. 1986,
- Atlas inžinierskogeologických máp SSR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 1989,
- Nerastné suroviny Slovenskej republiky, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 2001,
- Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2002,
- Minerálne vody Slovenska, r.1977,
- Geobotanická mapa ČSSR – Slovenská socialistická republika, VEDA Bratislava, r. 1986,
- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2024,
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, r. 1977,
- Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor Bratislava, r. 1968,
- Atlas drevín, J. Pagan, D. Randuška
- Biotopy Slovenska, Ústav krajinnej ekológie SAV
- Hydrogeologická rajonizácia Slovenska, Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2024,
- Hydrologická ročenka, Podzemné vody 2021, Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava,
- Vodohospodárska mapa Slovenskej republiky, Národný geoportál, VÚVH Bratislava, r. 2025,
- Kvantitatívna vodohospodárska bilancia za rok 2023, Časť Podzemné vody, SHMÚ Bratislava,
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2021 -2025,
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2021 Slovenského štatistického úradu,
- Informačná databáza obecného úradu vo Veľkej Lesnej,
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Veľká Lesná na roky 2024 - 2030,
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľká Lesná na roky 2023 – 2027,
- Program odpadového hospodárstva obce Veľká Lesná,
- R-ÚSES okresu Prešov, r. 2012,
- Projektové dokumentácie inžinierskych sietí – podklady riešiteľov projektových dokumentácií uvedených inžinierskych sietí,
- vektorová katastrálna mapa 2025
- www.velkalesna.sk
- www.e-obce.sk
- www.vucpo.sk
- www.enviroportal.sk
- <https://apl.geology.sk>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk>
- www.pamiatky.sk
- www.statistics.sk/datacube

1.6.2. Zhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Veľká Lesná nemá spracovaný Územný plán obce.

Vzhľadom na to je potrebné obstarat' nový územný plán obce postupom podľa príslušných ustanovení zákona č.200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov v rozsahu stanovenom Vyhláškou UUPV SR č. 392/2023 o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia.

1.6.3. Zhodnotenie dokumentácií a iných podkladov získaných v prípravných prácach

Dokumentácie a iné podklady získané v prípravných prácach po ich vyhodnotení sú využité v týchto prieskumoch a rozboroch a budú zapracované do riešenia územného plánu obce.

Pri riešení technickej infraštruktúry návrhu územného plánu sú využiteľné aj spracované projektové dokumentácie inžinierskych sietí ako podklady týchto riešiteľov.

Stanoviská, podklady a požiadavky, získané v čase prípravných a prieskumných prác od jednotlivých dotknutých organov štátnej správy a správcov jednotlivých sietí technickej infraštruktúry boli zapracované do textovej a grafickej časti týchto prieskumov a rozborov a budú využité v riešení územného plánu obce. Dotknuté susedné obce v čase spracovania prieskumov a rozborov nevzniesli žiadne požiadavky, ktoré by mali byť zapracované do riešenia tohto územného plánu.

2. PRIESKUMY A ROZBORY

2.1. Prieskumy a rozbor prírodných podmienok

2.1.1. Vybrané prírodné faktory riešeného územia

2.1.1.1. Geológia

2.1.1.1.1. Geologické pomery

Riešené územie Obce Veľká Lesná predstavuje nižšie položené územie, pričom je aj z hľadiska geologickej stavby budované staršími útvarmi – vrchná krieda a paleogén vnútorných Karpát, pieskovce, vápnité ílovce – flyš (hutianske a zuberské súvrstvie); lutét – oligocén. Reliéf územia je výsledkom procesov prebiehajúcich v období vrchného pliocénu až kvartéru.

Má monotónnu geologickú stavbu, typickú pre paleogénne vnútrokarpatské panvy. Územie obce budujú kyslé vulkanity, z obdobia vrchné kambrium až stredný silúr.

Kvartérny pokryv tvoria eolické sedimenty, spraše a piesčité spraše, vápnité a nevápnité sprašové hliny.

2.1.1.1.2. Zvýšená seizmicita, vyhodnotenie zemetrasnej činnosti

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území obce Veľká Lesná makroseizmická intenzita pohybuje okolo 6 °MSK-64.

Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží sa pohybuje v intervale 0,80 – 0,99 m.s⁻².

2.1.1.1.3. Prírodná rádioaktivita a radónové riziko

Katastrálne územie obce Veľká Lesná patrí do kategórie stredného radónového rizika – juhovýchodná časť územia. Centrálna časť katastra má prognózu zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm). V katastrálnom území obce Veľká Lesná nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

Pre väčšinu ľudí je najväčšia expozícia radónu v domácnostiach, kde ľudia trávajú veľkú časť svojho času, hoci zdrojom expozície môžu byť aj vnútorné pracoviská. Koncentrácia radónu v budovách závisí od:

- miestnej geológie, napríklad obsah uránu a priepustnosť podloží hornín a pôd,
- cesty dostupnej pre prechod radónu z pôdy do budovy,
- exhalácia radónu zo stavebných materiálov a rýchlosť výmeny medzi vnútorným a vonkajším vzduchom, ktorá závisí od konštrukcie budovy, zvykov vetrania obyvateľov a vzduchotesnosti budovy.

Radón sa dostáva do budov cez trhliny v podlahách alebo na spojoch medzi podlahou a stenou, medzerami okolo potrubí alebo káblov, malými pórami v stenách z dutých blokov, dutých stenách

alebo žumpách alebo odtokoch. Hladiny radónu sú zvyčajne vyššie v pivniciach alebo obytných priestoroch, ktoré sú v kontakte so zemou. Značnú koncentráciu radónu však možno nájsť aj nad prízemím.

Koncentrácie radónu sa značne líšia medzi susednými budovami, ako aj v rámci budovy zo dňa na deň a z hodiny na hodinu. Kvôli týmto výkyvom je vhodnejšie odhadnúť priemernú ročnú koncentráciu radónu vo vnútornom ovzduší meraním po dobu najmenej 3 mesiacov. Hladinu radónu v domácnostiach je možné merať lacným a jednoduchým spôsobom pomocou malých pasívnych detektorov. Merania musia byť založené na národných protokoloch, aby sa zabezpečila konzistentnosť a spoľahlivosť pri rozhodovaní. Krátkodobé radónové testy, vykonávané v súlade s národnými protokolmi, môžu byť cenné pri rozhodovaní v časovo citlivých situáciách, ako je predaj domu alebo na testovanie účinnosti prác na zmierňovaní radónu.

2.1.1.2. Geomorfológia

2.1.1.2.1. Geomorfologické jednotky

Obec Veľká Lesná leží v subprovincii: Vonkajšie Západne Karpaty, Podhôrno-magurská oblasť, celok Spišská Magura, podcelok Veterný vrch.

Základná morfoštruktúra územia obce je prechodné mierne vyzdvihnuté morfoštruktúry vrchovín a pahorkatín. Je to mierne teplá kotlina s ilimerizovanými pôdami a dubohrabinami. Z hľadiska typov reliéfu prevláda erózo-akumulačný reliéf typický pre východnú časť, v západnej časti územia je reliéf vrchovinový až hornatinový, eróznym reliéfom.

2.1.1.2.2. Geomorfologické pomery

Volovské vrchy sú budované prevažne kryštallickými horninami a boli silno postihnuté tektonickou činnosťou.

Územie obce Veľká Lesná je tvorené morfoštruktúrou semimasívny mierne vyklenutý bok, dvomi typmi erózo-denundačného reliéfu a morfologicko-morfometrickými typmi reliéfu:

- v území obce ide hraste a klinové hraste centrálnokarpatských flyšových pohorí: vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra – vyššie polohy podvrchovín a pahorkatín (Hornádska kotlina – severná časť) a reliéf kotlinových pahorkatín - zlomovo-vrásové štruktúry flyšových karpát.

K. ú. leží v nadmorskej výške od 534 m n. m. do 1003 m. n. m. .

2.1.1.2.3. Súčasné reliéfovotvorné procesy

Súčasný dominantný geomorfologický proces priamo súvisí so základným typom reliéfu, morfometrickým typom a geometrickými formami nachádzajúcimi sa na území obce.

V rovinách pozdĺž vodných tokov ide o fluviálnu eróziu, pohyb zvetralín, splach a ryhovú eróziu. V východnej a západnej časti sa nachádza nižšia hornatina, silne členená a v južnej časti katastra je to nižšia hornatina, veľmi silne členená.

2.1.1.3. Morfometrická charakteristika

2.1.1.3.1. Sklonitosť

Sklonitosť reliéfu sa využíva predovšetkým pri stanovovaní rýchlosti a množstva odnosu vody a materiálu po svahu, limituje lokalizáciu aktivít v krajine. Podľa všeobecných morfometrických charakteristík je katastrálne územie z hľadiska sklonitosti rozčlenené do šiestich intervalov (0–3°, 3–7°, 7–12°, 12–17°, 17–25°, 25° a viac).

Najvýraznejšie svahy s najvyšším sklonom sa tiahnu údoliami v strednej a južnej časti katastrálneho územia obce, pričom sa prudko zvažujú od vrcholových polôh do údolia Lesnianskeho potoka a iných bezmenných vodných tokov. Menšia sklonitosť je charakteristická pre mierne členené a v porovnaní so strmými svahmi na západe aj miernejšie stúpajúce a dlhšie svahy v južnej časti katastrálneho územia.

2.1.1.3.2. Expozícia

Poloha svahu s ohľadom na slnečné žiarenie, osvetlenie, vietor a zrážky sa člení podľa svetových strán. V katastrálnom území obce Veľká Lesná sú dve dominantné expozície svahov. Ide o prudko sa zvažujúce východné a západné svahy v severnej časti katastrálneho územia a pozdĺž údolí vodných tokov a dlhšie a miernejšie juhozápadné a južné svahy v južnej časti katastrálneho územia obce. Ich

interpretácia má veľký význam napr. pre lokalizáciu výstavby a riešenie športovo rekreačných aktivít.

2.1.1.3.3. Insolácia

Pri insolácii (inak oslnení) reliéfu ide o priame slnečné žiarenie dopadajúce na zemský povrch a jeho množstvo závisí od výšky Slnka, intenzity žiarenia, od sklonu a expozície povrchu. Z pozorovaní sa zistilo, že najvyššie hodnoty insolácie majú južné až juhozápadné svahy so sklonom v rozmedzí 7–17° a viac. Západne orientované svahy majú najvyššiu insolačnú hodnotu v popoludňajších hodinách. Najmenšie insolačné hodnoty vykazujú severné a severovýchodné svahy.

2.1.1.4. Klimatológia

2.1.1.4.1. Klimatické podmienky

Územie v bezprostrednej blízkosti riešeného územia katastra obce Veľká Lesná možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorá je mierne teplá, vlhká až veľmi vlhká so studenou zimou, reprezentovanej mierne chladným, vlhkým, vrchovinovým okrskom (klimatické znaky – priemerná júlová teplota $\geq 12^{\circ}\text{C}$, počet letných dní < 50 , index zavlaženia je $I_z =$ až 120 prevažne nad 500 m.n.m.).

2.1.1.4.2. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Z hľadiska klimatických regiónov pre bonitačný informačný systém (Džatko, Mašát, Cambel, 1989) ide o nasledovné klimatické regióny:

Tab. č. 2 Klimatické regióny

Oblasť	Klimatický región	TS>10°C	td<5°C	T jan. °C	T veget °C
Mierne teplá	07 - mierne teplý, mierne vlhký	2500–2200	215	-2 až -5	13 - 15
Mierne chladná	08 – mierne chladný, mierne vlhký	2200-2000	208	-3 až -6	12 - 14
Chladná, vlhká	09 – Chladný, vlhký	2000-1800	202	-4 až -6	12 - 13
Veľmi chladná, vlhká	10 – Veľmi chladný, vlhký	<1800	182	-5 až -6	10 - 11

TS>10°C - suma priemerných denných teplôt nad 10°C

td <5°C - dĺžka obdobia s teplotou nad 5°C v dňoch

T jan °C - priemerná teplota vzduchu v januári

T veget °C - priemerná teplota vzduchu za vegetačné obdobie (IV.-IX.)

Zrážky:

Priamo v obci sa nenachádza zrážkomerná stanica. Pre ilustráciu zrážkových pomerov v širšom dotknutom území sú uvedené údaje zo zrážkomernej stanice v Červenom Kláštore.

Priemerné mesačné, ročné úhrny a úhrny letného polroku zrážok v mm. – Červený Kláštor

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	LP
38	33	34	49	76	117	107	96	55	46	43	38	732	500

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Teploty:

Územie údolia Lesnického potoka možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne chladnej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne chladným, vlhkým okrskom a chladnou zimou C1.

Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu za vegetačné obdobie – Vyšné Ružbachy

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX
-5,2	-3,5	0,2	5,7	10,9	14,4	15,7	15,1	11,5	6,9	1,9	-2,9	5,9	12,2

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Vietor:

Tab. č. 5 Priemerná frekvencia výskytu vetra v roku (v % všetkých pozorovaní) – Červený Kláštor

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
9,5	6,1	7,5	16,3	8,6	6,6	7,4	14,4	23,4

Tab. č. 6 Priemerná rýchlosť vetra v m.s⁻¹ (1961 - 1980) – Červený Kláštor

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	V ₀
1,8	2,0	2,0	3,0	1,7	2,2	1,8	2,2	2,2

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava

Z dlhodobého hľadiska dochádza k postupnému poklesu bilancie úhrnu zrážok počas zimy i leta.

2.1.1.5. Hydrológia a hydrogeológia

2.1.1.5.1. Hydrogeografická charakteristika

Hydrologickou kostrou riešeného územia je vodný tok Lesniansky potok pretekajúceho katastrom zo juhu na sever. Samotný tok Lesniansky potok sa vlieva do toku Lipník v obci Haligovce.

2.1.1.5.2. Hydrogeologické pomery

Z hľadiska hydrogeologických pomerov najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory v širšie riešenej oblasti sú pieskovce s miernou prietochnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10 \cdot 10^{-4} - 1.10 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) nachádzajúce sa predovšetkým vo vonkajšom flyšovom pásme a vo vnútrokarpatskom paleogéne sa vyznačujú nízkou miernou prietochnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T < 1.10 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Vápencové telesá sa vyznačujú vysokou prietochnosťou a hydrogeologickou produktivitou ($T = 1.10 \cdot 10^{-3} - 1.10 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$).

Hydrogeologický komplex paleogénnych flyšových hornín budujú sedimenty paleogénu, ktoré majú prevažne puklinovú priepustnosť. Tvoria ich horniny, v ktorých sa pravidelne striedajú ílovce, pieskovce a len v menšej miere sú zastúpené zlepenice, rohovce a karbonátové horniny.

Z hľadiska výskytu a cirkulácie podzemnej vody sú to veľmi rôznorodé horniny. Súvrstvia v pieskovcovom alebo zväčša hruborytmickom pieskovcovom vývine predstavujú kolektory podzemných vôd, súvrstvia v ílovcovom alebo drobnorytmickom ílovcovo – pieskovcovom vývine predstavujú izolátory, resp. poloizolátory podzemných vôd. Málo priaznivé podmienky pre vytváranie kolektorov podzemnej vody sa najlepšie odrážajú vo všeobecne nízkej výdatnosti prameňov dosahujúcej často iba niekoľko stotín resp. desiatín l.s⁻¹. Územia budované flyšovými pieskovecami sú charakterizované prevažne plytkým obehom podzemných vôd viazaným na pokryvné zvetralinové útvary a zónu rozvoľnenia, zvetrávania a tektonického porušenia nad eróznou bázou.

2.1.1.5.3. Hydrogeologické rajóny

V rámci širšie riešeného územia Hornádskej kotliny je evidovaný hydrogeologický rajón PQ 141 Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a SZ časti Spišsko-šarišského medzihoria a Pienin (určujúcim typom priepustnosti na území tohto hydrogeologického rajónu je pórová priepustnosť).

Využitelné množstvo podzemných vôd sa v tomto hydrogeologickom rajóne pohybujú v intervale od 371 do 550 l.s⁻¹.

Podzemné vody v tomto prostredí sa tvoria okrem infiltrácie zo zrážkových a povrchových vôd i prestupovaním vôd z príľahlých sprašových hornín.

Riešené územie a jeho bližšie okolie nie je príliš bohaté na výskyt minerálnych vôd.

2.1.1.6. Pedológia

V riešenom území sa z pôdných typov vyskytujú prevažne kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín a kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín.

Z pôdných druhov prevládajú v území pôdy piesčito-hlinité a hlinito-piesčité, neskeletnaté až slabo kamenité (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m v rozsahu 0 – 20 %). Obsah skeletu sa zvyšuje na kontakte bazálneho paleogénu s karbonátickými horninami obalových jednotiek.

Pôdotvorné procesy sú podmienené rôznymi endogénnymi a exogénnymi faktormi ako je materská hornina, klíma, biologické činitele, geografia terénu. Odrazom vplyvu týchto faktorov sú základné vlastnosti pôdy, a to chemické, fyzikálne a biologické.

Kambizeme patria do skupiny pôd hnedých, pre ktoré je charakteristický proces hnednutia (alterácie), oxidického zvetrávania, s dominantným kambickým B- horizontom.

Kambizeme pseudoglejové (KMg) – stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12°. Sú rozšírené najmä v južnej časti riešeného územia. Obsah prachových častíc (z kambizemí najvyšší – 60 %) a hrubého prachu (36 % v povrchovom horizonte), ich spolu s výrazne zníženou priepustnosťou podorníčia pre vodu zaraďuje k najviac erodovaným pôdam tohto územia. Výmenná reakcia je slabokyslá 5,9 pH/KCl a sorpčný komplex nasýtený bázami na 60 %, pri sorpčnej kapacite 16,5 mval na 100 g. Obsah prijateľného P je 49,5 mg.kg⁻¹ a K 208 mg.kg⁻¹. V týchto pôdach sa z dôvodu ich výskytu v depresných polohách, ako aj v dôsledku zníženej priepustnosti prejavujú sezónne výrazné znaky oxidačno-redukčných procesov v spodnej časti ornice a v podorníči.

Kambizeme typické kyslé (KMm^a) – stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12° tvoria len veľmi malé percento z celkovej výmery pôdy riešeného územia. Obsah celkového prachu je 53,5 %, hrubého prachu 29,8 %, to znamená, že sú tiež veľmi ľahko erodovateľné. Obsah humusu je vyšší, priemerne 2,6 %, čo je podmienené najmä vyšším zastúpením trávnych porastov na týchto pôdach. Výmenná reakcia je kyslá 5,4 a sorpčný komplex je nasýtený bázickými kationmi priemerne na 39 %. Relatívne veľmi malé zvýšenie pH a nasýtenia v povrchovom horizonte je podmienené kultiváciou. Obsah prijateľného P je 43 mg.kg⁻¹, K 193 mg.kg⁻¹. Intenzita hnojenia je v týchto pôdach s najväčšou pravdepodobnosťou nižšia ako v predchádzajúcich a rovnako v nich nie je používané vápnenie.

Subtypy kambizemí s plytkým profilom (KM) (do 0,30 m) sú prevažne stredne ťažké. Sú to pôdy využívané prevažne ako trvalé trávne porasty. Majú vyšší obsah humusu, priemerne 2,9 %. Sú prevažne slabokyslé s nasýtením sorpčného komplexu bázami pod 50 %. Obsah prijateľného P je nízky, pretože tieto pôdy sú väčšinou využívané menej intenzívne. Okrem malej hĺbky profilu majú často veľmi členitý mikroreléf povrchu (zosuvy, terasy, erózne strže).

Subtypy kambizemí na svahoch od 12 do 25° (KM) – sú prevažne stredne ťažké s vysokým zastúpením prachových častíc v prvom horizonte (53 %), čo v orných pôdach na svahoch nad 12° pri súčasnej agrotechnike zapríčiňuje výrazné poškodzovanie plošnou vodnou eróziou. Obsah humusu je priemerne 2,4 %, pôdna reakcia je slabokyslá 5,6 pH/KCl, obsah prijateľného P a K v rámci kambizemí je najnižší, čo sa dá vysvetliť vysokým zastúpením extenzívne využívaných pôd, ale svoj podiel tu má zrejme aj erózia.

Fluvizeme (FM, FMm, FMG) – ich výskyt je viazaný na nivy vodných tokov. V riešenom území je ich výmera veľmi nízka. Sú to pôdy prevažne stredne ťažké s dobrými fyzikálnymi vlastnosťami s relatívne vysokým obsahom humusu (2,8 %), so slabokyslou až neutrálnou pôdnou reakciou 6,7 pH, s vysoko nasýteným sorpčným komplexom a vysokým obsahom prijateľných živín. Charakteristické pre nivy v tejto oblasti je ich malá šírka a stredne silná až silná skeletovitosť.

Pseudogleje (PGm) – Sú tu pôdy stredne ťažké s typickým vysokým obsahom prachových častíc (nad 70 %, so zastúpením hrubého prachu 50 %). Ďalšou typickou vlastnosťou je veľké zvýšenie obsahu ílu v podorníči, čo je sprevádzané prirodzene vyššou objemovou hmotnosťou, ale i náchylnosťou na utláčanie, najmä orbou pri väčšej vlhkosti. Obsah humusu je nízky 1,8 % s vysokým podielom fulvokyselín a poklesom v podorníči na 0,7 %. Pôdna reakcia je v priemere 6,0 pH/KCl, hlbšie klesá na 5,0 pH. Sorpčný komplex je nasýtený bázami nad 50 %. Obsah prijateľného P a K je vysoký, pretože sú intenzívne využívané.

Podľa dostupných údajov sa v riešenom území nenachádzajú kontaminované pôdy.

2.1.2. Prírodný potenciál územia

2.1.2.1. Štruktúra krajiny

Obec Veľká Lesná leží v Spišskej Magure, v severovýchodnej časti Vysokých Tatier, v údolí Lesníckeho potoka, ktorý priberá územím pretekajúce vodné toky Zadný potok a Vápenník a je obkolesená pásom zalesnených vrchov. Územie má rozlohou 24,25 km², s nadmorskou výškou 605 m n. m. v strede obce, 552 – 1 003 m n. m. v chotári a je súčasťou severného Spiša.

Katastrálne územie obce má podhorský až horský charakter, pričom lúky a lesy zaberajú prevažnú časť územia z toho lesné pozemky predstavujú 74,5 % podiel a poľnohospodárska pôda predstavuje 23,1% podiel.

Celková výmera územia je 2 425 ha, kde z hľadiska využitia pôdy je 1 864 ha nepoľnohospodárska pôda a 561 ha poľnohospodárska pôda. Zo zložiek využitia zeme majú najväčšie zastúpenie lesné

pozemky na rozlohe 1 806 ha, trvalé trávne porasty na rozlohe 314 ha, zastavaná plocha a nádvorá predstavuje výmeru 26 ha, ostatná plocha 21 ha a orná pôda predstavuje výmeru 243 ha.

Súčasná krajinná štruktúra a využitie územia

V katastrálnom území obce Veľká Lesná sú podľa evidencie nehnuteľnosti nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov, ktoré tvoria súčasnú krajinnú štruktúru a využitie územia:

Plocha	%	ha
orná pôda	10,02	243
trávnaté plochy	12,95	314
záhrady, ovocné sady	0,16	4
lesy	74,47	1 806
vodné plochy	0,45	11
zastavané plochy a nádvorá	1,07	26
iná plocha	0,87	21
Celkom:	100,00	2 425

Zdroj: kataster.sk

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že zornenie je 243 ha čo predstavuje cca 10,02 % z celkovej výmery a 1 806,76 ha zaberaajú lesy, čo je cca 61,52 % rozlohy územia obce. Obec sa nachádza v nenarušenom prírodnom prostredí z hľadiska krajinej scenérie. Negatívne vplyvy poľnohospodárskej veľkovýroby spojené s hrubými zásahmi do prírodných ekosystémov nie sú v porovnaní s inými regiónmi veľmi výrazné.

Vodné plochy

Vodný tok Lesnický potok pramení pod vrchom Javor, má dĺžku 6,8 km a preteká údolím Spišskej Magury, až po obec Haligovce, kde sa vlieva do toku Lipník a tvorí prítok Dunajca, pričom odvodňuje celé katastrálne územie obce a v katastrálnom území priberá:

- vodný tok Vápenník (pravostranný prítok s dĺžkou 3,3 km) priberá niekoľko bezmenných tokov a priteká do Lesnického potoka v centrálnej časti katastra, prameniáci Pod Kičerou (949 m n. m.) v Spišskej Magure.

- Zadný potok (ľavostranný prítok s dĺžkou 4,7 km), prameniáci v Spišskej Magure, v území katastra obce Veľká Lesná priberá bezmenné potoky.

Väčšie vodné plochy sa v katastri nevyskytujú. Celkovo zaberaajú vodné plochy cca 0,45 % z rozlohy katastrálneho územia.

2.1.2.2. Poddolované územia a staré zátáže

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra sa v katastrálnom území obce Veľká Lesná nenachádzajú staré banské diela.

2.1.2.3. Environmentálne zátáže

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru geológie a štátnej geologickej správy, je na základe výpisu Informačného systému environmentálnych zátáží Slovenskej republiky sú k dátumu 27. 01. 2026 v katastrálnom území obce Veľká Lesná evidované:

Názov EZ: SL (012) / Veľká Lesná - skládka Flacha

Názov lokality: skládka Flacha

Druh činnosti: skládka TKO

Stupeň priority: EZ so strednou prioritou (K 35 - 65)

Registrovaná ako: A Pravdepodobná environmentálna zátáž

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra sa v katastrálnom území obce Veľká Lesná nachádza jedna upravená skládka odpadov, západne od centra obce, v povodí Zadného potoka.

2.1.2.4. Zosuvné územia a erózne javy

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie je v katastrálnom území obce Veľká Lesná evidované žiadne zosuvné územie.

2.1.2.5. Radónové riziko

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra predmetné územie spadá do stredného radónového rizika.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona sú vymedzené ako riziká stavebného využitia:

- výskyt stredného radónového rizika

Radón (Rn) je najťažší vzácny plyn, nemá stabilný izotop a je prírodne rádioaktívny. Vyskytuje sa v zemskej kôre. Je súčasťou dlhého reťazca rádioaktívneho rozpadu, ktorý začína uránom nachádzajúcim sa prirodzene v horninách a pôde po vzniku Zeme. Ľudia radón nemôžu začuť pretože nemá žiadnu farbu ani pach, možno však odmerať jeho rádioaktivitu. Radón sa dostáva do domov z podlažia. V niektorých domoch je vysoká koncentrácia radónu, najmä pokiaľ ide o domy v oblastiach s vyšším množstvom prírodného uránu v pôde a horninách. Radón sa môže nachádzať aj v stavebných materiáloch a pitnej vode. Takéto prípady väčšinou spôsobujú omnoho nižšiu úroveň vystavenia žiareniu, ako radón nachádzajúci sa v zemi.

Hoci radón samotný je plyn, jeho produkty rádioaktívneho rozpadu nemajú plynný charakter. Viazu sa totiž k prachovým časticiam vo vzduchu. Vdychované produkty rozpadu svojim žiarením poškodzujú pľúca.

Vystavenie radónu zvyšuje riziko rakoviny pľúc. Zvýšené riziko je úmerné koncentrácii radónu vo vzduchu, ktorý dýchame a dĺžke vystavenia radónu.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

2.1.2.6. Krajinné estetické hodnoty územia

Významnosť krajinných štruktúr v rámci riešeného územia je determinovaná stabilitou štruktúr. Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavuje diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií. Na základe tejto klasifikácie bola získaná priemerná hodnota stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v riešenom katastrálnom území. V závislosti od podielu lesných spoločenstiev a iných stabilnejších prvkov v krajine má územie priemerný stupeň ekologickej stability – hodnota 4,36, čo predstavuje územie s priemernou až vysokou ekologickou stabilitou.

Z uvedeného vyplýva možnosť v rámci koncepcného návrhu územného systému ekologickej stability posilniť ekologicky významnejšie štruktúry v katastri a prispieť k zvýšeniu biodiverzity najmä na ekologicky nestabilnej ornej pôde a v rámci i v zázemí zastavaného územia.

V tejto súvislosti je však potrebné poznamenať, že táto dosiahnutá hodnota obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinej štruktúry. Hodnota ekologickej stability nezahŕňa kvalitatívny rozmer napr. znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinej štruktúry a pod..

Veľmi významné a významné štruktúrne jednotky sa v riešenom území a blízkom okolí nenachádzajú, krajinné ekologické hodnotenie významnosti je nasledovné:

- Významné štruktúry tvoria základnú štruktúru prvkov návrhu územného systému ekologickej stability.
- Z hľadiska krajinné ekologickej významnosti sú vysoko hodnotené všetky lesné spoločenstvá v rámci katastrálneho územia, najmä na plochách strmých juhovýchodných až východných svahov nad obcou s množstvom erózných rýh, kde splňajú protieróznú a protizosuvnú funkciu. Lesné porasty sú podľa Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky hodnotené ako biotopy národného alebo európskeho významu.
- Líniová zeleň brehových porastov Lesnianskeho potoka, jeho prítokov a sprievodnej zelene miestnych potokov.
- Lúčne spoločenstvá vlhkého až mokradného charakteru v podmáčaných polohách miestami na alúviách miestnych potokov prevažne v strede katastrálneho územia..

Stredne významné štruktúry sú doplnkovými štruktúrami ku základnej kostre územného systému ekologickej stability, pričom sa prihliada na ich funkčné vzťahy ku vyššej a nižšej úrovni stability okolitých plôch, s tendenciou zvýšiť ich potenciál stability.

- Lesná a skupinová nelesná drevinová vegetácia vyplňajúca početné erózne ryhy – odtokové línie a náletmi zarastené plochy strmých svahov a ako aj narušené svahy na zosuvných územiach.
- Trávinné spoločenstvá polosuchého charakteru na svahoch a platách s výrazným podielom sukcesnej nelesnej drevinovej vegetácie.
- Nelesná drevinová vegetácia umelo vysadená popri cestnej komunikácii (ovocné stromy) má krajnotvorný význam, nakoľko pozitívne dopĺňa vizuálne krajinný obraz tohto územia.

Málo významné štruktúry sú štruktúry, ktorých vnútorná stabilita zostane rovnaká, upraviť je možné ich organizačné členenie a spôsob využívania (obhospodarovania) a zvýšiť stabilitu v ich okolí.

- Malú krajinoekologickú významnosť má zastavané územie. Napriek tomu, že má dostatok sídelnej zelene (členitá mozaika záhrad s dostatkom nelesnej drevinovej vegetácie, maloblokovej ornej pôdy, v obci absentujú brehové porasty popri obecných úsekoch miestneho toku. Stabilita je tu narušená tiež z dôvodu nedostatočne vyvinutej infraštruktúry (chýba kanalizácia, ČOV).
- Nízky stupeň významnosti majú plochy veľkoblokovej ornej pôdy. Sú to plochy s nízkou vnútornou ekologickou stabilitou.

2.1.2.7. Chránené časti prírody

Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu, biotopy druhov európskeho významu a biotopy vtákov, vrátane sťahovavých druhov, možno vyhlásiť za chránené územia v kategórii chránená krajinná oblasť, národný park, chránený areál, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, chránený krajinný prvok alebo chránené vtáčie územie.

Územie katastra obce Veľká Lesná sa nachádza v Ochranom pásme NP Pieniny, v 2. stupni ochrany územnej ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Z prvkov územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni (RUSES okresu Stará Ľubovňa) sa tu nachádzajú:

- biocentrum regionálneho významu RBc SL 6 Kobylia hlava,
- biocentrum regionálneho významu RBc SL 4 Hulok,
- biocentrum regionálneho významu RBc SL 5 Javor,
- biocentrum regionálneho významu RBc SL 8 Predná Poľana,
- biokoridor regionálneho významu RBk SWL 71 Pálenica – Kobylia hlava,

2.2. Kultúrohistorická charakteristika

2.2.1. Historický vývoj osídlenia

Obec Veľkú Lesnú založili Harhovskovci na dávno osídlenom území. Už ako obec je nepriamo doložená medzi rokmi 1235 - 1270 pod názvom Richvald. Prvý priamy písomný doklad o nej je z roku 1338. Roku 1409 patrila polovica chotára kartuziánom z Červeného Kláštora, ktorú dostali ako dar od krakovského kupcu Walldorfa, druhú polovicu kúpili od Švábovcov / Švábiovcov /. Koncom 18. storočia bola v obci sklárska huta. Obyvatelia obce sa zaoberali prevažne poľnohospodárstvom, pastierstvom, prácami v lesoch. V blízkosti obce sa nachádzala dedina Svätá Margita. Podľa bratrického vodcu Axamita je v Haligovských skalách pomenovaná aj jaskyňa. Spomedzi zamagurských dedín práve z Veľkej Lesnej a Haligoviec sa najviac ľudí vyberalo do sveta za prácou. Podstatnejšie zmeny v živote obyvateľov obce nastali až v druhej polovici 20.storočia, keď sa väčšina z nich zamestnala v priemysle.

V povojnovom období v obci Veľká Lesná sa začalo s budovaním zvyšovania životnej úrovne zaostalých oblastí, kedy sa podarilo obnoviť poškodený bytový fond, bola zveľadená poľnohospodárska výroba, školstvo, zdravotníctvo a činnosti v národných podnikoch. Najnovší vývoj politického života po roku 1989 hľadal nové možnosti a cesty konsolidácie hospodárskych politických a podnikateľských pomerov. Po vzniku novej samosprávy obce sa v roku 1990 začal nový rozvoj obce, charakterizovaný novými stavebnými aktivitami a zveľadovania obce.

2.2.2. Kultúrne pamiatky

Kultúrne pamiatky v obci Veľká Lesná evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok:

- Rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa č. ÚZPF 998/1, súp. č. 15, parcela KN-C č. 1/1, 1/2, k. ú. Veľká Lesná“

Ďalšie navrhované kultúrne pamiatky v obci

- KAPLNKA PRÍCESTNÁ, r. k., sv. Šebastiána, súp. č. 152, parcela KN-C č. 266/2, k. ú. Veľká Lesná

- ŠKOLA (stará) + výtvarná súčasť architektúry, súp. č. 16, parcela KN-C č. 39/1, k. ú. Veľká Lesná

- FARA (?), r. k., súp. č. 17, parcela KN-C č. 37, k. ú. Veľká Lesná

Pozornosť pamiatkovej ochrany si zaslúžia aj tiež voľne stojace kríže na území obce, ktoré sú vždy pamätníkmi miestnych udalostí v histórii obce a aj keď nie sú zapísané v zozname pamiatkového fondu kultúrnych pamiatok sú súčasťou kultúrneho dedičstva obce a ako takým je im potrebné venovať primeranú ochranu a zveľádovanie.

Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce.

Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a huteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie múky, kríže a iné objekty viažuce sa k histórii obce. Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

2.2.3. Archeologické náleziská

Ako územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1323) môžeme považovať historické jadro obce.

Ďalšou je poloha Margoričany – zaniknutá stredoveká obec Sv. Margita zo zaniknutým kostolom – lokalizovaná nálezmi z obdobia stredoveku

Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktorá nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Stavebník je povinný počas realizácie zemných prác oznámiť každý archeologický nález (vec pamiatkovej hodnoty) Krajskému pamiatkovému úradu Prešov. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

2.3. Základné demografické údaje

2.3.1. Údaje o obyvateľstve

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľstva v obci Veľká Lesná 1970 – 2025:

rok	1970	1980	1990	2000	2005	2010	2015	2020	2025
počet obyvateľov	494	462	384	471	498	484	477	499	498

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Od začiatku sledovaného obdobia, od roku 1970 do roku 1991 mal demografický vývoj obyvateľstva klesajúcu a potom neustále stúpajúcu tendenciu, ktorá sa ani v súčasnosti prakticky nemení, čo odráža početné zastúpenie rómskeho obyvateľstva.

Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde boli analyzované na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov v roku 2021.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku:

Trvale bývajúce obyvateľstvo					Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku %		
spolu	vo veku				pred produktívnom	v produktívnom	po produktívnom
	0 - 14	15 - 64	65+	priemerný vek (vidiek)			
502	103	341	58	40,54	20,52	67,93	11,55

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Veľká Lesná 502 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho 261 mužov a 241 žien. Z toho bolo 20,52 % v predproduktívnom, 67,93 % v produktívnom a 11,55 % v poproduktívnom veku.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity:

Trvale bývajúce obyvateľstvo				Ekonomicky aktívni	
spolu	muži	ženy	podiel žien z trvale bývajúcich obyvateľov %	celkom	podiel ekonomicky činných obyvateľov z trvale bývajúcich obyvateľov %
502	261	241	48,01	191	38,05

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov bolo v obci 191 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo činí 38,05 % z celkového počtu obyvateľov.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov k roku 2021:

základné vzdelanie	stredné odborné učňovské (bez maturity)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	vyššie odborné vzdelanie	vysokoškolské vzdelanie	bez vzdelania osoby vo veku 15 rokov a viac	nezistené
109	137	106	18	45	1	9

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Obyvateľstvo podľa národnosti:

národnosť	spolu	%
slovenská	485	96,61
rómska	0	0,00
česká	4	0,80
maďarská	1	0,20
rusínska	0	0,00
ruská	0	0,00
nemecká	0	0,00
rakúska	0	0,00
iná	0	0,00
nezistené	12	2,39

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Obyvateľstvo podľa vierovyznania:

vierovyznanie	spolu	%
Rímsko-katolícke	464	92,43
Grécko-katolícke	9	1,79
Reformovaná kresťanská cirkev (kalvínske)	0	0,00
Pravoslávna cirkev	0	0,00
Evanjelické a.v.	0	0,00
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0,00
Kresťanské zbory na Slovensku	0	0,00
Apoštolská cirkev na Slovensku	0	0,00
Bratská jednota baptistov (baptistické)	0	0,00
Starokatolícka cirkev na Slovensku	0	0,00
Ad hoc hnutia	1	0,02
bez vyznania	1	0,02
nezistené	12	2,39

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov:

základné vzdelanie	stredné odborné učňovské (bez maturity)	úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	vyššie odborné vzdelanie	vysokoškolské vzdelanie	bez vzdelania osoby vo veku 15 rokov a viac	nezistené
109	137	106	18	45	1	9

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

2.3.2. Údaje o bytovom fonde

V obci Veľká Lesná bol k roku 2021 nasledovný stav domového fondu:

domy spolu	z toho		byty spolu	z toho		obecné byty
	rodinné domy	bytové domy		v rodinných domoch	v bytových domoch	
147	140	0	147	140	0	0

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Počet bytov podľa obývanosti na trvalý pobyt:

byty spolu	obývané	%	neobývané	%
147	119	80,95	28	19,05

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Veľká Lesná spolu 147 domov, z toho 140 rodinných domov, 1 polyfunkčná budova, 2 ostatné budovy na bývanie, 1 inštitucionálne alebo kolektívne zariadenie a 3 ostatné. Počet bytov bol 147, z toho byty v rodinných domoch 140. Neobývaných bolo 28 domov. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadalo na jeden byt 3,42 osôb.

Počet domov podľa typu domov:

Spolu	rodinný dom	bytový dom	núdzový objekt, neurčený na bývanie	ostatné budovy na bývanie	neskolaudovaný rodinný dom	inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	ostatné	nezistený
147	140	0	1	2	0	1	3	0

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Počet domov podľa obdobia výstavby:

pred rokom 1919	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1980	1981 - 2000	2001 - 2010	2011 - 2015	2016 a neskôr	nezistený
7	36	15	28	29	9	11	10	2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Počet bytov podľa počtu obytných miestností:

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 obytných miestností	6 obytných miestností	7 obytných miestností	8 obytných miestností	9 obytných miestností a viac	nezistený
25	16	24	22	32	24	1	1	0	2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Ukazovatele úrovne bývania:

obecné byty	priemerná podlahová plocha bytu (m ²)	byty s vodovodom zo spoločného zdroja	byty vykurované plynom
0	140,03	102	0

domy vo vlastníctve fyzickej osoby	domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete	domy s plynovou prípojkou	domy s prípojkou na kanalizačnú sieť	obnovené domy
136	102	0	0	76

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

2.4. Prieskumy a rozboru priestorového usporiadania územia

2.4.1. Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 v zmysle nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z. z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov a v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja, schválený zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 269/2019 zo dňa 26.08.2019 a Všeobecné záväzné nariadenie Prešovského samosprávneho kraja číslo 77/2019, s účinnosťou od 06.10.2019.

V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry sa obec Veľká Lesná v zmysle Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja nachádza v rozvojovej osi druhého stupňa: Kežmarsko – toryskú rozvojová os Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Sabinov – Prešov a rozvojovej osi tretieho stupňa: Zamagurskú rozvojovú os - Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves.

To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Veľká Lesná a to predovšetkým bytovú výstavbu a rekreáciu.

V súlade s riešením Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja je potrebné podporovať rozvoj priestorov mimo ťažísk osídlenia, charakterizovaných demografickou a ekonomickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov, vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu a tým podporovať rozvoj sídelného centra hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie.

Katastrálne územie obce Veľká Lesná je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Haligovce, Veľký Lipník, Toporec, Reľov, Zálesie, Havka, Lechnica. Obec sa nachádza v severozápadnej časti okresu Stará Ľubovňa.

Z hľadiska širšieho územia je obec Veľká Lesná začlenená do administratívneho územia okresu Stará Ľubovňa a do administratívneho územia Prešovského samosprávneho kraja.

2.4.2. Jestvujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy a technickej infraštruktúry

Obcou Veľká Lesná prechádza štátna cesta III/3107 (Haligovce – Veľká Lesná - Toporec - Podolíneček).

Obec Veľká Lesná je v súčasnosti napájaná nadzemným VN vedením V572.

Podľa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry je potrebné chrániť koridory pre cesty III. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy, a to cestu č. III/3107 v trase Podolíneček – Toporec – Veľká Lesná – Haligovce.

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry je potrebné chrániť koridory pre výstavbu plynovodov STL v trase: Haligovce – Veľká Lesná.

2.4.3. Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem

V katastrálnom území obce Veľká Lesná nie sú evidované staré banské diela, ani výhradné ložisko s určeným CHLÚ, ani výhradné ložiská DP.

V katastrálnom území obce Veľká Lesná nie sú evidované zosuvné územia.

Limitmi sú siete technickej infraštruktúry s príslušnými ochrannými pásmami:

- cesta III/3107

- koridor elektrických vzdušných VN vedení.

Ochranné pásma ostatných sietí dopravnej a technickej infraštruktúry sú limitujúcim faktorom, ale neobmedzujú rozvoj obce.

Územie katastra obce Veľká Lesná sa nachádza v 2. stupni ochrany – ochranné pásmo NP Pieniny, v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

V katastrálnom území obce Veľká Lesná nie je evidovaný výskyt významných národných mokradí.

Na riešenom území krajinnokoekologický plán navrhuje:

- viazať miestne prvky na nadregionálnu a regionálnu úroveň, najmä terestrickú a hydrickú,
- zohľadniť pri koncepčnom návrhu biotopy národného a európskeho významu a navrhované SKUEV a CHVÚ nachádzajúce sa v okolí riešeného územia,
- rešpektovať pozíciu katastrálneho územia obce vo vzťahu ku prepojeniam vyšších úrovní ÚSES a to interakciou **RBk SL-71 Pálenica – Kobylia hlava** ktorý zasahuje severnú časť riešeného územia v smere zo západu na východ (potom sa stáča juhovýchodným smerom) katastrálneho územia a **RBc SL-6 Kobylia hlava** v severnej časti katastra, **RBc SL – 4 Hulok** aj cez priestor katastrálneho územia, ďalej **RBc SL-5 Javor** a **RBc SL - 8 Predná Poľana** južnej časti katastra.
- prepojenia v rámci miestneho ÚSES riešiť adekvátne štruktúre územia a jeho ekologickej stabilizácie v priestoroch s deficitom nelesnej drevinovej vegetácie zastúpením prvkov SKŠ so zohľadnením odtokových pomerov, a najmä interakčných zón na podporu prvkov vyšších úrovní.

Návrh v rámci miestneho územného systému ekologickej stability:

- **terestrické biocentrum MBc-1 Smojdov vrch** prevažne lesného typu v východnej časti katastrálneho územia je súčasťou vo väzbe na RBk SL – 71 Pálenica – Kobylia hlava
- **terestrické biocentrum MBc-2 Jendrisova hora** prevažne lesného typu v západnej časti katastrálneho územia (západne od Zadného potoka s výskytom evidovaných biotopov národného a európskeho významu je súčasťou vo väzbe na MBk- 2 Zadný potok a viacerými interakčnými prvkami. Zabezpečuje západo-východnú interakciu v rámci hrebeňa Spišskej Magury.
- **hydrický biokoridor MBk-1 Lesniansky potok** prechádzajúci územím v južno-severnej osi, predstavuje prevažne zachovaný prírodný charakter (okrem zastavaného územia) s meandrami v brehových porastoch. Tvorí hydrické prepojenie medzi RBk Javor a RBc Kobylia hlava
- **hydrický biokoridor MBk-2 Zadný potok** prechádzajúci územím v juhozápadnej časti katastra a pripája sa k MBk – 1 ako ľavostranný prítok v zastavanom území obce, predstavuje prevažne zachovaný prírodný charakter (okrem zastavaného územia) s meandrami v brehových porastoch. Tvorí hydrické prepojenie medzi **RBk Hulok a MBc 2 Jendrisova hora**
- **hydrický biokoridor MBk-3 potok Vápenník** prechádzajúci územím v juhovýchodnej časti katastra a pripája sa k MBk – 1 ako pravostranný prítok v zastavanom území obce, predstavuje prevažne zachovaný prírodný charakter (okrem zastavaného územia) s meandrami v brehových porastoch. Tvorí hydrické prepojenie medzi **RBc SL - 8 Predná Poľana a MBc 1 Smojdov vrch**

Potenciálne plochy pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny:

- v zastavanom území a vo väzbe naň – na výsadbu verejnej zelene a v priestore zastavaného územia a
- mimo neho okolo vodných tokov ako doplnenie biokoridorov, ako aj na revitalizáciu ruderalizovaných plôch.

Koncepčný návrh miestneho územného systému ekologickej stability vyplývajúci z riešenia krajinnokoekologického plánu je potrebné premietnuť do riešenia územného plánu obce.

2.4.4. Rozbor urbanistickej štruktúry obce

Obec Veľká Lesná má charakter prejazdnej obce so založenou sieťou dopravnej a technickej infraštruktúry. Územie obce Veľká Lesná tvorí centrálna časť obce so svojou odľahlejšou lokalitou. Urbanistickú kompozíciu územných častí určuje rozptýlené osídlenie a nižšia hustota zástavby. Zástavba pôvodnej obce Veľká Lesná sa rozvíjala v údolí Lesnianskeho potoka, ktorý tvorí historickú kompozičnú os obce. Po oboch brehoch boli historicky vytvorené miestne komunikácie a na nich sú jednostranne radené rodinné domy. Zástavbu tvoria murované domy s prechodovými sieňami.

Základná priestorová štruktúra obce má vidiecky charakter s uceleným urbanistickým pôdorysom. Hlavnú priestorovú os obce tvorí uličný priestor pozdĺž cesty III/3107, s cestnou sieťou miestnych komunikácií. V súčasnej štruktúre obce prevláda obytná zástavba formou rodinných domov, prevažne vidieckeho typu staršej zástavby, s rozsiahlymi prídomevými záhradami i pomocnými hospodárskymi budovami.

Občianske vybavenie je sústredené do dopravného koridoru cesty III/3107. Ťažiskom urbanistickej kompozície je centrum obce. Vytvára centrálnu časť obce s Obecným úradom, Kostolom sv. Jána Krstiteľa. V rámci tejto priestorovej osi sú dotvárané priestranstvá s funkciami bývania a súkromných zariadení služieb a obchodu. Ďalšie plochy občianskej vybavenosti by bolo vhodné získať dostavbou a vhodnou prestavbou s možnosťou zmeny a doplnenia na funkcie služieb a obchodu. Takto by sa posilnilo prirodzené centrum obce.

V centrálnej časti obce sa nachádza areál Základnej školy s materskou školou sv. Jána Krstiteľa.

V riešení územného plánu obce Veľká Lesná budú prehodnotené a stanovené požiadavky na priestorový rozvoj všetkých funkcií, vrátane technickej infraštruktúry. V prvom poradí výstavby bude potrebné riešiť menšie lokality v zastavanom území obce, jednoduchšie napojiteľné na dopravu a ostatné zariadenia technickej infraštruktúry a zároveň zohľadňujúce majetkoprávne možnosti obce a vlastníkov pozemkov.

Nové funkcie bývania je možné rozvíjať v obci na navrhovaných lokalitách a využiteľných prielukách v rámci zastavaného územia obce pri dodržaní podmienky priameho vstupu z verejnej komunikácie a dodržaní línie uličnej zástavby.

Z hľadiska rozsahu zástavby je možný predpoklad rozvoja rodinných domov v severnej a východnej časti obce a to aj z hľadiska orientácie k svetovým stranám a z hľadiska svahovitosti územia.

Takto by sa mohlo rozvíjať a ďalej dotvárať kompaktné sídlo, čo pri vytváraní novej urbanistickej kompozície obce je jednou z hlavných rozvojových zásad.

2.5. Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

2.5.1. Demografická charakteristika obce

Rok sčítania	Počet obyvateľov	Poznámka
1869	639	Historicky vysoký stav v 19. storočí
1880	666	Populačný vrchol obce
1900	638	
1910	569	Začiatok mierneho poklesu
1930	534	Obdobie prvej ČSR
1948	448	Povojnový pokles a migrácia
1970	494	Miernu stabilizáciu
1991	384	Historické minimum v 20. storočí
2011	473	Opätovný nárast populácie
2021	502	Súčasný trend rastu

V roku 2024 mala obec 498 obyvateľov. Prirodzeným prírastkom obyvateľstva získala obec 6 obyvateľov. Celkový prírastok obyvateľstva činil 5 obyvateľov, migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystáhnovaných) malo hodnotu -1.

2.5.2. Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Veľká lesná 502 trvale bývajúcich obyvateľov. Z toho bolo 20,5% v predproduktívnom, 67,9% v produktívnom a 11,6 % v poproduktívnom veku. Ekonomicky aktívnych bolo 229 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo činí 45,6 % z celkového počtu obyvateľov.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity:

Trvale bývajúce obyvateľstvo			podiel žien z trvale bývajúcich obyvateľov %	Ekonomicky aktívni	
spolu	muži	ženy		celkom	podiel ekonomicky činných obyvateľov z trvale bývajúcich obyvateľov %
502	261	241	48	229	45,6

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

spolu	pracujúci (okrem dôchodcov)	pracujúci dôchodca	osoba na materskej dovolenke	osoba na rodičovskej dovolenke	osoba v domácnosti	nezamestnaný	dôchodca
502	191	17	0	5	34	16	79

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, Štatistický úrad Slovenskej republiky

V rámci ekonomickej aktivity bolo 191 pracujúcich (okrem dôchodcov), 17 pracujúci dôchodcovia, 5 osôb na rodičovskej dovolenke, 34 osôb v domácnosti a 79 dôchodcov. Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov bolo 16 nezamestnaných, t.j. 14,3%.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie:

Rok:	2000	2005	2010	2015	2020	2025
Počet obyvateľov	37	18	26	29	18	9

Zdroj: Štatistický úrad SR

2.5.3. Prognóza vývoja obyvateľstva

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Veľká Lesná do roku 2040:

Rok:	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
počet obyvateľov	471	498	484	477	499	498	550	607	670

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Pri zachovaní prirodzeného a mechanického prírastku obyvateľstva a vzhľadom na vekové zloženie populácie v obci je predpokladaný rast populácie.

Pri zohľadnení tohto nárastu je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch výstavby bytov a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v okresnom meste Stará Ľubovňa, Podolíneč a Spišská Stará Ves. Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability v štáte a tým ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- dostupná oblasť pre rekreáciu.

2.6. Prieskumy a rozbor funkčného využívania územia

Riešené územie obce Veľká Lesná tvorí centrálna časť obce s odľahlejšou lokalitou v severnej časti katastra:

Charakteristický ráz územných častí určuje rozptýlené osídlenie nižšia hustota zástavby. a

Nosnou funkciou územia je bývanie. Obcou prechádza cesta III/3107 s cestnou sieťou miestnych komunikácií. V súčasnej štruktúre obce prevláda obytná zástavba formou rodinných domov, prevažne vidieckeho typu staršej zástavby, s rozsiahlymi prídomevými záhradami i pomocnými hospodárskymi budovami.

Občianske vybavenie je sústredené do dopravného koridoru cesty III/3107. Vytvára centrálnu časť obce s Obecným úradom, Kostolom sv. Jána Krstiteľa. V centrálnej časti obce sú dotvárané priestranstvá s funkciami bývania a súkromných zariadení služieb a obchodu. Ďalšie plochy je možné získať dostavbou a vhodnou prestavbou, s možnosťou zmeny alebo doplnenia na funkciu občianskej vybavenosti a vytvorenie nových lokalít pre občiansku vybavenosť aj v rámci novonavrhovaných lokalít bývania.

V centrálnej časti obce sa nachádza areál Základnej školy s materskou školou sv. Jána Krstiteľa.

Severnom okraji obce smerom je cintorín a kaplnka sv. Sebastiana.

2.6.1. Prieskumy a rozbor základných funkcií v riešenom území a väzby na území obce

Prieskumom existujúcej hmotovo-priestorovej štruktúry obce Veľká Lesná možno v hraniciach súčasne zastavaného územia špecifikovať kvalitatívne odlišné zoskupenia hmôt a priestorov:

- centrum obce s občianskou vybavenosťou, predstavuje veľkostatnú kategóriu obce a jej súčasný charakter. Ich prestavba, dostavba resp. nová výstavba musí rešpektovať existujúci polyfunkčný

- charakter,
- lokality bývania tvoria hlavnú mierku zástavby a dotvárajú súčasné charakter sídla. Cieľom je tieto lokality dobudovať, revitalizovať a vytvoriť z nich obytné celky, ktoré je potrebné doplniť o nevyhnutné zariadenia občianskeho vybavenia. Dostavba by mala vychádzať zo založeného pôdorysu lokality, mierky a hmoty zástavby so zreteľom na ochranu pamiatkovej hodnoty riešeného územia (urbanistické členenie, parcelácia). Tieto zásady budú platiť aj pre umiestnenie občianskeho vybavenia,
 - z hľadiska rozsahu zástavby je predpoklad rozvoja rodinných domov v severnej a východnej časti obce,
 - predpoklad rozvoja bytových domov,
 - komplexná revitalizácia a dostavba musí okrem iného rešpektovať výrazové, hmotové a výškové zónovanie. K tomu budú prispôbené aj zásady pre umiestnenie občianskeho vybavenia.

2.6.2. Prieskumy a rozboru obytného územia

2.6.2.1. Prieskumy súčasného stavu obytného územia

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Veľká Lesná spolu 140 domov a v nich 147 bytov. Neobývaných bolo 28 bytov. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadalo na jeden byt 3,42 osôb. Priemerná podlahová plocha bytu bola 83,26 m².

Z hľadiska vybavenosti trvale obývaných bytov, bolo v obci 102 bytov s vodovodom zo spoločného zdroja.

Obytné územie obce, v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie, v centrálnej časti obce pozdĺž cesty III/3107.

2.6.2.2. Súčasný dopyt po bytoch

V obci Veľká Lesná je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce, ale aj z blízkeho okolia. Obecný úrad nevedie evidenciu žiadosti o výstavbu nových rodinných domov. Obec má záujem o prípravu ďalších obytných území.

2.6.2.3. Rozvojové plochy obytného územia

Územie obce Veľká Lesná tvorí centrálna časť obce s lokalitou v severnej časti katastra.

Urbanistickú kompozíciu územných častí určuje rozptýlené osídlenie a nižšia hustota zástavby.

Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu na plochách nadmerných záhrad vo východnej a severnej časti obce. Rozvoj obytného územia je možný predovšetkým jeho doplnením v zastavaných častiach obce a modernizáciou staršieho bytového fondu.

V riešení územného plánu obce je potrebné k roku 2040 uvažovať s návrhom plôch pre bývanie pre celkový výhľadový počet cca 670 obyvateľov, čo pri predpokladanej obľožnosti 3,5 obyvateľov na 1 byt predstavuje potrebu cca 45 nových bytov. Zároveň je potrebné vytvoriť dostatočnú rezervu plôch pre bytovú výstavbu v bilančnom období, ktorú bude možné využiť aj po roku 2040.

2.6.3. Prieskumy a rozboru občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

2.6.3.1. Školstvo

V obci sa nachádzajú 1 školské zariadenie. Základná škola s materskou školou sv. Jána Krstiteľa v zriaďovateľskej pôsobnosti rímsko-katolíckej cirkvi, biskupstvo Spišské Podhradie

Základná škola s materskou školou sv. Jána Krstiteľa poskytuje výchovno – vzdelávací proces pre deti a žiakov z obce Veľká Lesná. Jedná sa o malotriednu školu pre 1 – 4 ročník. Materskú školu navštevuje 23 detí predškolského veku a ZŠ 1 – 4. navštevuje 25 žiakov.

Škola má kuchyňu a jedáleň a MŠ má samostatnú jedáleň

Výučbu zabezpečujú 4. pedagogickí pracovníci a traja prevádzkoví zamestnanci.

Budovu školy obklopuje školský areál, ktorý má vonkajší školský dvor, využívané žiakmi školy. Súčasťou areálu školy je aj detské ihrisko. V jednej časti školského areálu je školský pozemok slúžiaci žiakom na pracovné vyučovanie.

Podľa dát zo Základnej školy vo Veľkej Lesnej a demografického vývoja v obci je zrejmé, že tento počet žiakov bude v budúcnosti skôr stagnovať. Z uvedeného vyplynula nutná potreba rekonštrukcie a hlavne vybavenia priestorov pracoviska.

2.6.3.2. Kultúra a osвета

Pre potreby spoločenského života v obci sa nachádza kultúrny dom, ktorý sa využíva na rôzne kultúrne a spoločenské podujatia.

Cirkev zohráva v spoločenskom a kultúrnom živote obce dôležitú úlohu. V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa a farnosť. Kostol má kapacitu cca 150 miest na sedenie.

Pri cintoríne sa nachádza kaplnka sv. Šebastiána.

Zhromažďovacie priestory pre väčšie verejné zhromaždenia občanov má obec v súčasnosti vytvorené v kultúrnom dome. Malé priestranstvo je aj pred kostolom.

Kapacita kultúrnych zariadení je v súčasnosti postačujúca a pokrýva potreby obce aj k bilančnému obdobiu.

2.6.3.3. Telovýchova a šport

V obci sa nenachádza žiadne športové ihrisko ani zariadenie.

V návrhu územného plánu bude potrebné vytvoriť kapacity športových zariadení a navrhnuť plochy športu.

2.6.3.4. Zdravotníctvo

Na území obce sa nenachádza zdravotné stredisko. V obci nepôsobí žiadny lekár a nie sú vytvorené žiadne lekárske pracoviská ani lekáreň.

Za zdravotnou starostlivosťou obyvatelia dochádzajú. Najbližšie je to do obce Veľký Lipník a predovšetkým do mesta Stará Ľubovňa. V tomto meste sú k dispozícii aj lekárne a špecializované zdravotnícke ambulancie.

Obec neuvažuje so zriadením zdravotníckych zariadení.

2.6.3.5. Sociálna starostlivosť

Obec nemá zriadený klub dôchodcov a ani dôchodcom nie je poskytované stravovanie. Na poli sociálnej starostlivosti pre dôchodcov obce nepôsobí ani externá pracovníčka a ani žiadna iná vybavenosť s touto funkciou sa na území obce nenachádza. V prípade záujmu je možný odber jedál pre dôchodcov v školskej jedálni, alebo aj dovoz stravy.

2.6.3.6. Maloobchodná sieť

Na území obce sa nachádza predajňa potravín Potraviny u Proroka a predajňa Goral – potraviny a rozličný tovar.

Vznik ďalších prevádzok závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov. V riešení územného plánu bude potrebné vytvárať predpoklady ich vzniku s prioritným zriaďovaním v centrálnej časti obce a odbytové plochy, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti.

2.6.3.7. Verejné stravovanie

V obci sa nenachádzajú žiadne prevádzky verejného stravovania.

Vznik týchto prevádzok závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov. Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti verejného stravovania budú postupne vyplývať z podnikateľských aktivít užívateľov územného plánu.

2.6.3.8. Ubytovacie služby

V oblasti poskytovania ubytovacích služieb sa v obci nachádza Chata Vanesa – 3 spálňový dom, spálňa 1- manželská posteľ, spálňa 2 – 3 jednolôžkové postele, spálňa 3 - 3 jednolôžkové postele a obývačka s jednou pohovkou.

Rozvoj ubytovacích služieb je podmienený rozvojom turistického ruchu v území. Vznik ďalších prevádzok závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov.

2.6.3.9. Nevýrobné služby

Na území obce nie sú zabezpečované nevýrobné služby.

Vznik nevýrobných prevádzok závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov.

V obci sa nachádza jeden cintorín o výmere cca 6 000 m², ktorý kapacitne nepostačuje, preto bude potrebné v návrhu územného plánu riešiť jeho rozšírenie. Pri cintoríne je kaplnka sv. Šebastiána, ktorá sa využíva ako dom smútku.

2.6.3.10. Výrobné a opravárenské služby

V obci sa nachádza píla Šoltys. Na území obce nie sú zabezpečované iné výrobné a opravárenské služby.

Vznik ďalších výrobných prevádzok závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov. Odbytové plochy prevádzok výrobných a opravárenských služieb nezávadného charakteru, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti územný plán obce uprednostňuje umiestňovať na súkromno-podnikateľskej báze. Druhovosť a kapacity vybavenosti výrobných služieb budú postupne využívať plochy na to určené.

2.6.3.11. Správa a riadenie

Vo verejnej správe obce pôsobia 3 zamestnanci úradu a 5 poslancov, ktorí zabezpečujú činnosť obecnej správy. Obecný úrad je umiestnený v budove kultúrneho domu, ktorý svojou kapacitou pokrýva potreby obce.

Na území obce už nie je pošta, bola zrušená. Spoločný stavebný úrad pre obec Veľká Lesná je v Spišskej Starej Vsi.

Obec má hasičskú zbrojnicu, ktorá sa nachádza v samostatnom objekte. Vybavenie a stav protipožiarnej techniky je vo vyhovujúcom stave. Obec má zriadený dobrovoľný hasičský zbor s 20 dobrovoľníkmi.

Územný plán nenavrhuje umiestnenie ďalších prevádzkových plôch pre správu a riadenie na území obce. Obecný úrad svojou kapacitou pokrýva potreby obce, vyžaduje si ale kompletnú rekonštrukciu budovy.

2.6.4. Prieskumy a rozborý hospodárskej základne

2.6.4.1. Ťažba nerastných surovín

V katastrálnom území obce Veľká Lesná sa nenachádzajú zistené výhradné ložiská nerastov (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využívaní nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, z čoho vyplýva, že riešením rozvoja obce nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk).

2.6.4.2. Poľnohospodárstvo

V štruktúre špecifikácie druhu pôdy v katastrálnom území obce prevláda nepoľnohospodárska pôda s lesnými pozemkami o rozlohe 1806 ha (zaberajú 74,47% podiel rozlohy katastrálneho územia). Z poľnohospodárskej pôdy prevládajú trvalé trávnaté porasty zaberajúce rozlohu 314 ha (12,95% podiel celkovej rozlohy katastra) a orná pôda sa v obci nachádza na rozlohe 243 ha.

Taktiež v území pôsobia 8 samostatne hospodáriaci roľníci (SHR).

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na živočíšnu výrobu, špeciálne na chov hovädzieho dobytku cca 100 ks a 200 ks oviec. rastlinná výroba je zameraná hlavne na viacročné krmoviny.

Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity.

2.6.4.3. Lesné hospodárstvo

Lesné porasty na území katastra obce Veľká Lesná tvoria ucelené komplexy na juhu, juhovýchode a severozápade obce v Spišskej Magure, patria do Lesného hospodárskeho celku Červený Kláštor. V obci je evidovaných cca 1 806 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí 74,47 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce. Z hľadiska vlastníckych vzťahov je výmera lesných pozemkov sčasti v súkromnom vlastníctve a je v užívaní Štátne lesy SR.

Lesný hospodársky plán pre Lesný hospodársky celok Červený Kláštor je platný na roky 2025–2034, ktorý pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde je potrebné považovať za záväzný.

Lesohospodársku činnosť v katastri obce vykonávajú Štátne lesy SR na rozlohe 1 806 ha spoločne s ďalšími podnikateľskými subjektami, pričom taktiež niekoľko obyvateľov obce podniká v službách súvisiacich s ťažbou dreva a lesníctvom.

2.6.4.4. Priemyselná a remeselná výroba a skladové hospodárstvo

V obci sa nachádza píla Šoltýs.

2.6.5. Prieskumy a rozborov plôch zelene

Aj keď samotné zastavané územie obce je posudzované ako stresový faktor v území, no na jeho ploche sa nachádza systém zelene rôznych kategórii. Snahou prieskumov a rozborov je zdokumentovať jednotlivé kategórie zelene nachádzajúce sa v zastavanom i nezastavanom území obce. Územný plán obce určí prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie týchto plôch.

V obci sú zastúpené nasledujúce kategórie zelene:

2.6.5.1. Plochy verejnej zelene

Väčšie parkovo upravené plochy sa nachádza pri Kostole sv. Štefana. Oproti obecnému úradu pri zvonici, je vytvorený menší priestor s parkovou úpravou.

Plochy verejnej zelene je potrebné v riešení územného plánu obce zriaďovať predovšetkým v jej centrálnej časti.

2.6.5.2. Plochy zelene rodinných domov

Zeleň rodinných domov tvorí základ systému zelene v sídle. K prevažnej väčšine rodinných domov prináležia výmerou rozsiahle pozemky záhrad. Pozemok s rodinným domom je väčšinou členený na predzáhradku, zastavanú obytnú a hospodársku časť a na záhradu. Zeleň obytnej časti pri rodinných domoch väčšinou nie je zriadená a rovno na rodinné domy je priamo napojená hospodárska časť domu. Pozemky rodinných domov sú ukončené rozsiahlymi záhradami, ktoré sú najvýznamnejším krajínovotvorným prvkom obce. Najbližšie k rodinným domom sa nachádza ovocná časť záhrady. Konce pozemkov nadväzujú už na okolitú, prevažne poľnohospodársky obrábanú krajinu, ale tiež na lesy.

V riešení územného plánu obce je potrebné podnecovať kvalitné úpravy priehradzok pri rodinných domoch, akými sú živé ploty, okrasné kríky, popínavé rastliny a podobne.

2.6.5.3. Plochy zelene cintorína

Na severnom okraji zastavaného územia obce zastavanej časti obce sa nachádza cintorín o výmere cca 6 000 m², pozostávajúci zo starých a nových hrobových miest, ktorý je v súčasnosti postačujúci, avšak do budúcnosti je potrebné uvažovať s jeho rozšírením. Voľné časti pozemkov tvoria sadovnícke úpravy a trávnatá plocha s porastom. Obec má zriadený dom smútku. Na území obce sa nenachádza iný cintorín.

2.6.5.4. Plochy sprievodnej – líniovej zelene

Medzi menšie upravené plochy v obci patrí vysoká – líniová zeleň pozdĺž cesty III/3107 ako hlavnej komunikácie v časti zastavaného územia.

Územný plán obce by mal riešiť jej doplnenie v zastavanej časti obce s preferovaním jej výsadby v jej centrálnej časti s ohľadom na skutočné pomery pôvodnej zástavby.

Jestvujúca zeleň brehových porastov a sprievodná vegetácia vodného toku Lesnianskeho potoka v zastavanej časti obce obsahuje najmä krovinné poschodie v prepojení so stromovým. Líniová zeleň brehových porastov je zastúpená jelšovo – topoľovými a vrbovými porastmi a dopĺňa mozaikové štruktúry zelene v okolí. V územnom pláne obce je potrebné zeleň brehových porastov a sprievodnú vegetáciu vodných tokov riešiť v rámci protipovodňových úprav vodných tokov, kde bude potrebné pre novú výsadbu použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem.

Obec má povinnosť viesť v zmysle ustanovení § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. pozemky vhodné pre náhradnú výsadbu za prípadný výrub drevín a preto riešenie územného plánu obce má takéto

pozemky určiť a stanoviť druhovú skladbu novej zelene. Pre novú výsadbu je potrebné použiť len druhy drevín z domácej produkcie, so zachovaním prirodzených ekosystémov.

2.6.5.5. Plochy izolačnej zelene

Plochy izolačnej (ochrannej) zelene, sa v obci nenachádzajú.

V územnom pláne obce bude potrebné riešiť takúto zeleň vo vzťahu k prípadným navrhovaným plochám výroby a skladového hospodárstva.

2.6.5.6. Plochy lesov

V extraviláne obce sa z krajiny zelene najvýznamnejšie uplatňuje zeleň lesných porastov.

Lesné porasty na území katastra obce tvoria ucelené komplexy. V katastrálnom území obce prevláda nepoľnohospodárska pôda s lesnými pozemkami o rozlohe 1 806 ha (zaberajú 74,5 % podiel rozlohy katastrálneho územia). Lesohospodársku činnosť v katastri obce vykonávajú Lesy SR.

2.6.6. Prieskumy a rozborý rekreácie a cestovného ruchu

2.6.6.1. Charakter potenciálu územia a využitie

Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku, ktoré je potrebné podporovať. Prednostne je potrebné rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady usmerňovať rozvoj funkčno – priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Územie obce má členitý horský a podhorský charakter, patrí do oblasti Spišskej Magury, ktoré zasahujú do územia obce v podcelku Veterný vrch s najvyšším vrchom Veľká Kýčera (966 m n. m.).

Potenciálom pre ďalší rozvoj cestovného ruchu v obci sú :

- kaplnka sv. Šebastiána na miestnom cintoríne, v ktorej sa konajú pohrebné služby

Ubytovacie služby na území obce Veľká Lesná zabezpečujú:

- chata Vaness

Obec Veľká Lesná a jej okolie majú vysoký potenciál na rozvoj cestovného ruchu a ponúkajú vhodné podmienky na rozvoj vidieckeho turizmu. Z hľadiska prírodných predpokladov je pre územie charakteristická krásna okolitá príroda a turisti majú možnosť v katastri obce Veľká Lesná a v jej bezprostrednom okolí jej spoznávanie formou turistiky, cykloturistiky v smere na vrcholy Spišskej Magury:

- Rigel' (886 m n. m.), ktorý sa vypína nad obcou Veľká Lesná.

- Pálenica (995 m n. m.), nachádzajúci sa na juhu katastra, v Spišskej Magure, juhozápadne od obce Veľká Lesná,

- Vrch Hulok (1001 m n. m.) je dokonalým výhľadovým miestom nachádzajúcim sa medzi obcami Švedlár a Poráč. Poskytuje krásny výhľad do doliny Zadného potoka, Hornádskej kotliny, na východnú časť Nízkych Tatier s Kráľovou Hoľou, na juhu Levočské vrchy a za priaznivého počasia je možné vidieť aj celé Tatry.

- Vrch Javor (940 m n. m.) sa týči nad dolinou Koziarňa, má čiastočne odlesnený vrch a blízkosť Spišskej Magury a Pienin, či Tatier ponúka nádhernú prírodnú scenériu. Možno pozorovať krásne vypínajúce sa Pieniny s Tromi korunami, Levočské vrchy a ostré štíty Tatier.

- Vrch Kobylia hlava (953 m n. m.) nachádzajúci sa na hranici k. ú. Veľká Lesná a Veľký Lipník, je prístupný turistickými trasami, aj z Vyšných Ružbách,

Medzi atraktivity v blízkosti môžeme zaradiť aj kláštor s lietajúcim mníchom, kúpele Smerdžonka a motorest v Haligovciach, ktoré sú dosiahnuteľné aj cykloturistikou alebo pešou turistikou. Zaujímavou lokalitou pre milovníkov histórie je jaskyňa Aksamitka.

2.6.6.2. Dynamická turistika

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Predovšetkým južná a východná časť riešeného katastrálneho územia obce má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie. Údolie vodného toku Lesniansky potok a Zadný potok, naň nadväzujúci zalesnený masív na južnom a západnom okraji, ale tiež údolie vodného toku Vápenník a naň nadväzujúci zalesnený

masív vo východnej časti, poskytujú široké možnosti nenáročných turistických vychádzok a relaxácie v prírodnom prostredí.

Územím prechádzajú dve cyklotrasy:

1/ cyklistická trasa – Haligovce – Kežmarok č. 5861, s dĺžkou 43 km,

2/ cyklistická trasa Toporecké sedlo – Rázcestie pri tablici č. 2870, s dĺžkou 22 km.

Pre pešiu turistiku v riešenom katastrálnom území obce slúžia aj turisticky neznačené chodníky po poľných a lesných cestách.

2.6.6.3. Kúpeľné územia a liečivé zdroje

Kúpeľné územia a objekty tohto charakteru sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. V riešenom území sa nenachádzajú a nie sú evidované ani pramene liečivých zdrojov.

2.7. Prieskumy a rozbor verejného dopravného a technického vybavenia

2.7.1. Prieskumy a rozbor dopravnej infraštruktúry

2.7.1.1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Veľká Lesná leží mimo hlavných dopravných koridorov Slovenska. Nadradený skelet cestnej dopravnej infraštruktúry je zo západného smeru reprezentovaný cesty I/77 v trase Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Bardejov - Svidník, na ktorý je obec nepriamo napojená pomocou cesty III/3107 prepájajúca cestu II/543 s cestou I/77 v línii Veľká Lesná – Toporec - Podolíneč.

Cesta I/77

Cesta je v Koncepcii územného rozvoja Slovenska a v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja, definovaná v rámci výhľadovej siete cestných komunikácií v systéme AGR v úseku Poprad – Kežmarok - Spišská Belá - Stará Ľubovňa

Cesta II/543

Cesta je v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja definovaná v rámci dopravnej siete Slovenskej republiky nadregionálnej úrovne v trase: hranica s Poľskou republikou – Lysá nad Dunajcom – Červený Kláštor – Haligovce – Hniezdne a prechádza v koridore určenom na rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry v rámci podpory zamagurskej rozvojovej osi tretieho stupňa Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves.

2.7.1.2. Cestná doprava

2.7.1.2.1. Doprava a dopravné zariadenia

Cesta III/3701

Obec sa nachádza v spádovej oblasti mesta Podolíneč, ktorý je vzdialený 15 km. Cesta vo svojom priebehu katastrom obce zodpovedá približne kategórii C 7,5/50. Tieto miestne cesty sú napojené na cestu III/3701 v štyroch stykových križovatkách. Cez miestny potok prebieha cesta mostným objektom v pravouhlom smerovom oblúku s polomerom cca 30 m, čo hodnotíme ako bodovú zavadu. Most nemá potrebný prietokový profil pre Q_{100} , čo spôsobuje vzdutie hladiny aj pri menších prietokoch a dochádza ku statickému ohrozeniu objektu mosta a príľahlých úsekov cesty. Na protíľahlej strane vozovky prebieha dláždená priekopa z betónových tvárnic nekvalitne zrealizovaná so svojpomocne zhotovenými vjazdmi pomocou rúr rôznej kvality. Krajnice šírky 0,3–0,5 m sú zarastené zeleňou a spolu s vyvýšenými okrajmi priekopy zabraňujú v niektorých úsekoch plynulému odtoku vody z vozovky. Šírka vozovky je 6,0 m, pričom pre prietah cesty III. triedy je v zmysle STN 73 6110 požadovaná funkčná trieda B3 v kategórii MZ 8/50.

Vývoj intenzity dopravy na ceste III/3701 v rámci celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest nie je sledovaný. Vzhľadom na charakter dopravy s prevahou individuálnej a hromadnej dopravy osôb pri pomerne malom počte obyvateľov a hybnosťou obyvateľstva odhadujem intenzitu dopravy v rozsahu 300–500 skutočných vozidiel za 24 hod.. Z tohto dôvodu napriek technickým nedostatkom najmä prejazdnych úsekov doprava na ceste III/3701 nespôsobuje výraznejšie problémy v urbanistickej štruktúre obce ani v oblasti dopravnej bezpečnosti. Problémom však môže byť napojenie viacerých obytných a rekreačných objektov výjazdmi priamo na komunikáciu mimo intravilánu obce.

Miestne obslužné komunikácie

Rozhodujúca časť zástavby obce, ktorá je situovaná okolo cesty III/3701 v údolí Lesnického potoka, je dopravne sprístupnená pomocou sústavy miestnych ciest prebiehajúcich vo východozápadnom

smere obojstranne pozdĺž miestneho potoka prepojených mostom cez miestny potok. Miestny potok je ešte na troch miestach premostený pomocou betónových mostov v dobrom technickom stave v nenormovom šírkovom usporiadaní bez chodníkov.

Miestne komunikácie vznikli živelným vývojom a sú charakteristické:

- úzkym dopravným priestorom vymedzeným príľahlými hranicami parciel a brehmi nekvalitnou vozovkou z penetračnej úpravy na nekvalitnom podloží, často bez priečneho sklonu resp. s pokladkou asfaltového koberca na nevyhovujúci pôvodný podklad, v dvoch prípadoch má vozovka len prašný kryt,
- problematickým odvodnením vozovky do potoka resp. sú bez prvkov odvodnenia, voda vytvára erozívne ryhy na vozovke, čo prispieva k postupnému rozpadu krytu vozovky a prieniku vody do spodných vrstiev vozovky a do podložia,
- smerovými oblúkmi neprípustne malých polomerov,
- neestetickým uličným priestorom, neudržiavanými nadväzujúcimi plochami zelene resp. nespevnenými plochami.

Polné cesty

Všetky jestvujúce polné cesty majú len zemitú, utlačenú povrchovú úpravu. Ich šírky sa pohybujú v rozmedzí 2,5–3,5 m.

Časť nespevnených komunikácií slúži ako prístupové cesty k novovznikajúcim plochám IBV. Nutná bude ich zmena na spevnené cesty zodpovedajúce súčasným technickým normám, v prípade hlavných obslužných komunikácií aj vrátane minimálne jednostranného chodníka.

Bodové a líniové závady

Bodové závady

Označenie	Popis dopravnej závady
1.	Nevyhovujúci stav mostnej konštrukcie.
2.	Chýbajúce zastávky verejnej autobusovej dopravy.
3.	Nevyhovujúce napojenie miestnych ciest.

Líniové závady

Označenie	Popis dopravnej závady
4	Nedostatočná šírka cesty III. triedy v intraviláne obce a absencia chodníkov.
5	Nedostatočná šírka obslužných ciest v intraviláne obce a absencia chodníkov

Plošné závady

Označenie	Popis dopravnej závady
7.	Živelná zástavba bez dostatočnej kapacity cestnej siete a technickej infraštruktúry.

2.7.1.2.2. Dopravné zariadenia cestnej dopravy

V záujmovom území obce sa nenachádza Čerpacia stanica PHM Najbližšia čerpacia stanica je v meste Podolíne, pri ceste I/77.

2.7.1.2.3. Parkovacie, odstavné plochy a priestranstva, garáže

Obyvatelia obce a jej návštevníci parkovanie riešia aj priamo na svojich pozemkoch, na krajnici popri štátnej ceste alebo miestnych cestách.

V obci nie sú vybudované špecializované a organizované plochy pre statickú dopravu. V priestore pri obecnom úrade je spevnená plocha využívaná pre potreby návštevníkov obecného úradu. Improvizované parkovanie je možné aj pri objekte potravín a parkoviska. Potreba parkovania pre lokality rodinných domov je vykrytá na vlastných pozemkoch. Vzhľadom na veľkosť obce a počet obyvateľov obec nemá problémy v oblasti statickej dopravy.

V územnom pláne je potrebné pre obyvateľov obce a pre objekty občianskeho vybavenia v obci riešiť odstavné a parkovacie plochy pre stupeň motorizácie 1 : 2,5 a pre pomer dĺžby dopravnej práce individuálnej automobilovej dopravy ku ostatnej 25 : 75.

2.7.1.2.4. Hlukové pásma cestnej dopravy

Vzhľadom na mimoriadne nízku intenzitu dopravy a počet nákladných automobilov a polohu ťažiska zástavby, nie je najvyššia hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí cesty III. triedy dokladovaná v zmysle prílohy číslo.2. k nariadeniu vlády Slovenskej republiky číslo 339/2006 Z. z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí...“. V obci neboli zaznamenané sťažnosti občanov na hluk na základe subjektívnych pocitov.

2.7.1.3. Pešie komunikácie

Chodníky pre peších nie sú v zastávanom území centra obce, popri ceste III/3107 vybudované. Ostatné miestne komunikácie sú bez chodníkov, pre nižšiu intenzitu dopravy a na prechod pre peších slúžia samotné komunikácie.

2.7.1.4. Cyklistická doprava

V obci nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava. Cyklistická doprava je využívaná za účelom dochádzky k objektom občianskeho vybavenia, do zamestnania a za účelom cykloturistiky. Je realizovaná po miestnych obslužných cestách a po ceste III/3107, ktorá sa napája na cestu II/543. Územím prechádzajú dve cyklotrasy:

1/ cyklistická trasa – Haligovce – Kežmarok č. 5861, s dĺžkou 43 km,

2/ cyklistická trasa Toporecké sedlo – Rázcestie pri tablici č. 2870, s dĺžkou 22 km.

2.7.1.5. Autobusová doprava

Hromadná autobusová doprava je zabezpečovaná spoločnosťou **Slovenská autobusová doprava Poprad, a. s., Poprad a SAD Prešov SK, s.r.o., Prešov**, ktoré zabezpečujú prímestskú dopravu, pričom obec nie je vybavená autobusovou stanicou a na jej území v rámci siete komunikácií sa nachádzajú 3 (OcÚ, kostol, mlyn) obojstranné autobusové zastávky. Počet spojov v súčasnosti vyhovuje.

072828	Reľov - Spišská Stará Ves - Veľká Lesná
Pracovné dni	11 spojov
Voľné dni	5 spojov
072828	Veľká Lesná - Spišská Stará Ves - Reľov
Pracovné dni	11 spojov
Voľné dni	6 spojov
071811	Stará Ľubovňa - Haligovce - Lesnica
Pracovné dni	1 spoj
Voľné dni	0 spojov
071811	Lesnica - Haligovce - Stará Ľubovňa
Pracovné dni	1 spoj
Voľné dni	0 spojov

2.7.1.6. Železničná doprava

Územie nemá priame prepojenie na železničnú sieť. Najbližšia zastávka je neďaleko križovatky ciest I/77 a III/3107. Táto zastávka je označená ako zastávka Toporec – Holumnica.

Železničná zastávka Toporec – Holumnica sa nachádza na 28,36 km jednokolejovej neelektrifikovanej železničnej trati Poprad – Stará Ľubovňa - Plaveč.

2.7.1.7. Letecká doprava

Katastrálne územie obce Veľká Lesná sa nenachádza v plošnom priemete žiadneho ochranného pásma leteckého pozemného zariadenia.

V zmysle leteckého zákona je Dopravný úrad na území obce Veľká Lesná dotknutým orgánom v povoľovacom procese stavieb letísk, osobitných letísk, heliportov, letiskových stavieb a stavieb pre letecké pozemné zariadenia a ďalej uvedených stavieb a využitia územia, pre ktoré sa vyžaduje súhlas Dopravného úradu. Súhlas na zhotovenie, umiestnenie alebo užívanie stavby, zariadenia

nestavebnej povahy alebo vykonávanie činností alebo využívanie územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, sa vyžaduje, ak:

- sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom,
- sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami,
- môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje, a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy, pričom umiestnenie takýchto objektov môže byť Dopravným úradom, na základe individuálneho posúdenia, povolené len za predpokladu, že objekt nebude mať negatívny vplyv na činnosť leteckého pozemného zariadenia a bezpečnosť leteckej prevádzky.

2.7.2. Prieskumy a rozbor technického vybavenia

2.7.2.1. Vodné hospodárstvo

2.7.2.1.1. Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou

V obci Veľká Lesná je vybudovaný verejný vodovod v operatívnej správe PVS a. s. Poprad. Zdrojom pitnej vody sú vodné zdroje prameňov Huta č. 1 a 2. Privádzacím potrubím DN 90 mm je voda privádzaná do vodojemu.

Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Veľká Lesná o objeme 150 m³ s kótou dna 671,65 m n. m a max hladinou 673,65 m n. m.

V obci je potrebné dobudovať verejný vodovod.

Pri navrhovaných rozvojových aktivitách prevádzkovateľ verejného vodovodu požaduje rešpektovať vybudované vodohospodárske zariadenia a v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z, dodržať ich ochranné pásma (OP - 1,8 m od okraja potrubia na každú stranu pri verejnom vodovode do DN 500 mm vrátane, a 3 m od okraja potrubia na každú stranu pri verejnom vodovode s priemerom väčším ako DN 500 mm).

Pri križovaniach a súbehu dodržať STN 73 6005 Priestorová úprava vedení technického vybavenia.

Do priestoru nad vodovodné potrubie, ako aj v rozsahu manipulačného priestoru a ochranného pásma vodovodu nie je možné osadiť stavby s pevnými základmi (týka sa to aj osadenia stĺpov, stožiarov, základových dosiek, pätiiek, oplotenia, ktoré musí byť v OP vodovodu a v rozsahu manipulačného priestoru demontovateľné).

V zmysle §19 ods. 5 zákona je v pásme ochrany zakázané:

- vykonávať zemné práce, stavby, umiestňovať konštrukcie alebo iné podobné zariadenia, alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo ktoré by mohli ohroziť jeho technický stav.
- vysádzať trvalé porasty
- umiestňovať skládky
- vykonávať terénne úpravy

2.7.2.1.2. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov majú vybudované vlastné žumpy. Časť rodinných domov má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, alebo priamo do potoka, čo je spolu s vyvážením žump hygienickou závadou, pre ktoré je potrebné vybudovať kanalizáciu. Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami, rigolmi, ktoré sú zaústené do potoka. Priekopy a rigoly sú neudržiavané a zanesené.

Dažďové vody sa v čo najväčšej miere ponechávajú na vsiaknutie do terénu a terén je potrebné vyspádovať tak, aby nevsiaknuté vody boli odvedené do rigolov, priekop a nimi do potokov.

2.7.2.2. Zásobovanie energiami

2.7.2.2.1. Elektrická energia

2.7.2.2.1.1. Súčasný stav

Obec Veľká Lesná je v súčasnosti napájaná z ES0916-01 Prakovce nadzemným VN vedením VN572.

Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci:

Označenie	Umiestnenie		Výkon
TS 0001	Pri píle		
TS 0002	Pod horou		
TS 0003	Pri obecnom úrade		
TS 0004	Cintorín		

Sekundárne elektrické rozvody NN a verejné osvetlenie:

Kmeňové distribučné NN vedenia sú tvorené vodičmi prierezu 3 x 70 + 50 mm² AlFe6, 4 x 70/11 AlFe resp. novými závesnými káblami AES 4x120 v trase vedľa hlavných miestnych komunikácií, odbočky do uličiek vodičmi prierezu 4 x (25–35) mm² AlFe6 resp. novými závesnými káblami AES. Nové časti obce sú zásobované kábelovým vedením vo výkope cez pilierové skrine SR.

Existujúce verejné osvetlenie je tvorené vodičom 16–25mm² AlFe a výbojkovými svietidlami resp. novými LED svietidlami na podperných bodoch NN siete s napojením a ovládaním z rozvádzača verejného osvetlenia.

2.7.2.2.1.2. Energetická bilancia potrieb elektrickej energie

Bilancie celkového elektrického príkonu pre bytový a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2, ktorú vydal SEP v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Podielové zaťaženie na občiansku a technickú vybavenosť:

Celkový počet odberov – podnikatelia, vrátane odberov verejnej správy: 11 odberov.

Podielové zaťaženie pre obec Sc₁ – bytový fond: 458,7 kVA

Sc₂ – občianska a technická vybavenosť: 72 kVA

Sc – Celkom pre obec: 530,7 kVA

2.7.2.2.2. Plyn

V katastrálnom území obce Veľká Lesná sa plynárenské zariadenia nenachádzajú. SPP-distribúcia, a. s. v súčasnosti nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynárenských zariadení v riešenom území.

Podľa Územného plánu PSK 2019 v oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry je potrebné chrániť koridory pre výstavbu plynovodov STL v trase: Haligovce – Veľká Lesná.

Prípadnú plynofikáciu v obci je potrebné riešiť koncepčne v súlade s podmienkami vyplývajúcimi z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-distribúcia, a. s., ako prevádzkovateľa siete.

V tom prípade je potrebné rešpektovať ochranné (OP) a bezpečnostné pásma (BP) navrhovaných plynárenských zariadení tak, ako vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

2.7.2.2.3. Teplo

Zdroje tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Jednotlivé nehnuteľnosti zásobovanie teplom v prevažnej miere realizujú individuálne hlavne prostredníctvom kúrenia tuhým palivom alebo elektrickou energiou. Objekty v správe obce sú vykurované elektrickou energiou.

Pri stanovení tepelnej potreby je potrebné vychádzať z STN 383350 o zásobovaní teplom, že objekty v obci Veľká Lesná sa nachádzajú v krajine s najnižšou oblastnou teplotou –18°C.

2.7.2.2.4. Netradičné druhy energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. V riešení územného plánu odporúča sa uvažovať so zmenou palivovej základne napr. prechodom na biomasu a využívaním obnoviteľných zdrojov energie – solárne, fotovoltické panely. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a biodpady z obce.

2.7.2.3. Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete

2.7.2.3.1. Aktuálny stav telekomunikačných sietí

Obec Veľká Lesná je napojená na optickú telekomunikačnú sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., Bratislava, ktorá je vyvedená do budovy Obecného úradu a následne prostredníctvom metalických rozvodových sietí k odberateľom telekomunikačných služieb. Rozširovanie optických sietí v jednotlivých lokalitách obce sa v súčasnosti neplánuje.

Samostatní poskytovatelia IT služieb v obci Veľká Lesná sú Slovak Telekom a.s., Orange Slovensko a.s., ktorí ponúkajú telefónne služby, internet a televíziu prostredníctvom svojich vzdušných a metalických sietí a prostredníctvom vzdušných sietí mobilný internet mobilných operátorov O2, 4-ka, Tesco mobile a iné.

V obci nie je vybudovaná káblová televízia, obyvatelia si zabezpečujú príjem televízneho, rozhlasového a internetového signálu individuálne, ktorého pokrytie v obci je vyhovujúce.

Technické údaje o kapacite a využití telefónnej ústredne, miestnej telekomunikačnej sietí a prípojných kábloch sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telekom a.s.. Ich prípadné rozšírenie si musia zabezpečiť podľa potreby na vlastné náklady jednotliví investori.

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v budove obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

2.8. Prieskumy a rozboru stavu životného prostredia a ochrany prírody a krajiny

2.8.1. Rozbor súčasného stavu zložiek životného prostredia

2.8.1.1. Voda

2.8.1.1.1. Vodný potenciál územia a zdroje znečistenia

Územie obce je bohaté na vodné zdroje a vodné toky. Územím obce preteká vodný tok Lesniansky potok a drobné vodné toky Zadný potok, Vápenník a ostatné bezmenné prítoky. Oblasť je bohatá na množstvo registrovaných aj pozorovaných prameňov a nachádza sa v povodí vodárenského toku Lipník.

2.8.1.1.2. Znečistenie povrchových vôd

V katastrálnom území obce Veľká Lesná sa nenachádza žiadne odberné miesto sledovania kvality tokov. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť údaje o kvalite tokov a úrovni znečistenia povrchových vôd.

Kvalita podzemných a povrchových vôd v Veľká Lesná je ovplyvnená absenciou nedokončenej kanalizácie a čistenia odpadových vôd, kde zdroj znečistenia podzemných vôd môže vznikáť z nevyhovujúceho stavu žump, prepúšťaním splaškových odpadových vôd, vytváraním nelegálnych skládok odpadu v blízkosti zdrojov pitnej vody a taktiež aj znečisťovaním povrchových vôd prípadným vypúšťaním splaškových odpadových vôd do potokov.

2.8.1.1.3. Ochrana vodných zdrojov

V rámci vodného plánovania pre dosiahnutie environmentálnych cieľov je nutné rešpektovať program opatrení (§ 15 vodného zákona), ktorý tvorí záväznú časť Vodného plánu Slovenska (§ 14 vodného zákona), ktorý je dokumentom vodného plánovania na ochranu a zlepšenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd a vodných ekosystémov, na trvalo udržateľné a hospodárne využívanie vôd, na zlepšenie vodných pomerov, na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a na ochranu pred škodlivými účinkami vôd. Pri návrhoch využitia územia, je potrebné rešpektovať pásma ochrany vodárenských zdrojov.

2.8.1.2. Pôda

2.8.1.2.1. Kontaminácia pôdy

Z hľadiska kontaminácie pôd sa v katastrálnom území obce Veľká Lesná nachádzajú nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty A.

Z hľadiska rizika kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi sa v katastrálnom území obce prejavuje vysoké riziko kontaminácie, veľmi silne obmedzené využívanie. Odporúča sa používanie pôdy na trvalé trávne porasty, neodporúča sa aplikácia kompostov I. a II. triedy a pestovanie plodín

veľmi citlivých na príjem ťažkých kovov. Z hľadiska odolnosti pôdy proti kompácii a intoxikácii v tomto katastrálnom území sa prejavuje slabá odolnosť pôdy proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov, silná odolnosť pôdy proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov a silná odolnosť pôdy proti kompácii. Z hľadiska náchylnosti pôd na acidifikáciu v katastrálnom území obce prevládajú pôdy náchylné na acidifikáciu na minerálne bohatších substrátoch.

2.8.1.2.2. Fyzikálna degradácia pôdy

Z hľadiska potenciálnej vodnej erózie pôdy je katastrálne územie obce Veľká Lesná zaradené do kategórie strednej ($0,51 - 1,50 \text{ mm.rok}^{-1}$) a plošne výrazne prevažujúcej silnej potenciálnej vodnej erózie ($1,51 - 5,00 \text{ mm.rok}^{-1}$).

V katastrálnom území obce dominujú prejavy vodnej erózie a prejavuje stredne silná až silná vodná erózia pôdy, ojedinele i veľmi silná aktuálna vodná erózia nelesnej poľnohospodárskej pôdy.

2.8.1.2.3. Poškodenie vegetácie

Z hľadiska zdravotného stavu lesov v katastrálnom území obce Veľká Lesná plošne prevládajú veľmi slabo (defoliácia $11 - 20 \%$) až slabo poškodené porasty (defoliácia $21 - 30 \%$), iba veľmi ojedinele sa vyskytujú plochy stredne poškodených lesných porastov (defoliácia $31 - 40 \%$).

Z hľadiska zaťaženia lesných drevín koeficient zaťaženia ťažkými kovmi K_Z sa v tomto katastrálnom území pohybuje v intervale $1,501 - 2,000$, koeficient zaťaženia sýrou K_S v intervale $2,001 - 3,000$, a koeficient zaťaženia ortuťou K_{Hg} v intervale $5,001 - 7,000$. Priemerná depozícia síry v lesoch v rokoch 1990 – 1995 sa v katastrálnom území obce Veľká Lesná pohybovala v intervale $15,1 - 25,00 \text{ kg.ha}^{-1}.\text{rok}^{-1}$ a priemerná depozícia dusíka v lesoch bola v intervale $15,1 - 25,00 \text{ kg.ha}^{-1}.\text{rok}^{-1}$.

2.8.1.3. Ovzdušie

2.8.1.3.1. Znečistenie ovzdušia

Emisie základných znečisťujúcich látok pochádzajú predovšetkým zo spaľovania fosílnych palív v lokálnych kúreniskách. V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia ovzdušia a rovnako sa toto územie nachádza v značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej či celoštátnej úrovni, čo má priaznivý vplyv na imisné znečistenie územia. Negatívny vplyv na množstvo produkovaných emisií má skutočnosť, že obec nie je plynofikovaná. Rozhodujúci podiel na znečisťovaní ovzdušia má vykurovanie domácností tuhými a nevhodnými palivami.

Obec Veľká Lesná má k problematike znečisťovania ovzdušia schválené Všeobecne záväzné nariadenie o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia malými zdrojmi znečisťovania na území obce Veľká Lesná, ktoré upravuje oznamovaciu povinnosť právnických a fyzických osôb oprávnených na podnikanie pri ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami na území obce a určuje spôsob výpočtu a poplatku za znečisťovanie ovzdušia malých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

2.8.1.3.2. Ochrana ovzdušia

Oblasti riadenia kvality ovzdušia sú vymedzené v zmysle zákona číslo 478/2002 Z.z. §9, ods. 2. Katastrálne územie obce však medzi takto vymedzené oblasti zaradené nie je.

V obci sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou znečisťovala ovzdušie a tým poškodzovala životné prostredie.

2.8.1.3.3. Hluk, prach a vibrácie

Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí sú stanovené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú prípustné hodnoty hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z. (v zmysle § 27 ods. 1-4 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Územie je prístupné prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 3107 zo smerov susedných obcí Haligovce a Toporec vedúcou do obce, na ktorú sa napájajú sieťou miestnych komunikácií,

V území nie je zaznamenaný zvýšený hluk z dopravy, taktiež sa v obci nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou spôsobovala tvorbu zvýšeného hluku a tým poškodzovala životné prostredie.

2.8.2. Prieskumy a rozbor odpadového hospodárstva

Východiskovým dokumentom pre riešenie problematiky odpadového hospodárstva v obci Veľká Lesná je Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja a transformuje ich na konkrétne podmienky obce.

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 371/2015 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

V obci je zabezpečený separovaný zber odpadu. Zber a odvoz odpadu zabezpečuje obec v spolupráci s firmou EKOS, Stará Ľubovňa.

Produkcia komunálneho odpadu v obci za rok 2025:

Číslo druhu odpadu	Názov odpadu	Množstvo (t/rok)
200301	Zmesový komunálny odpad	36,37
200307	Objemný odpad	12,35
200102	Sklo	8,864
200139	Plasty	8,920
200101	Papier a lepenka	2,350
20014005	Železo a oceľ	115,198
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	13,808

Zdroj: Obecný úrad Veľká Lesná

Miera triedenia komunálneho odpadu za príslušný rok (2025) bola uviesť % 77,232

Obec nemá zriadený zberný dvor ani kompostovisko. V každej domácnosti majú domáce kompostovisko.

Obec nemá pozemky na vybudovanie zberného dvora ani kompostoviska.

V oblasti zhodnotenia odpadového hospodárstva je potrebné:

- V súlade s platnou legislatívou zlepšovať kvalitatívne charakteristiky odpadov s cieľom redukovať negatívne vplyvy na životné prostredie.
- Zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov, uprednostňovaním materiálového zhodnotenia v zmysle zákona o odpadoch v znení neskorších noviel.
- Naďalej zabezpečovať a postupne rozširovať komodity separovaného zberu pre zhodnotiteľné odpady vybudovaním účinného systému separovaného zberu s vhodným systémom zvozu na zariadenia na triedenie a zhodnocovanie odpadov, resp. na zariadenia na kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu, ktoré sa postupne zriaďujú v zmysle schváleného programu odpadového hospodárstva Prešovského kraja, pričom umiestnenie nových zariadení má sledovať princíp blízkosti, berúc do úvahy ekonomickú efektívnosť.

Dobudovanie infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva je potrebné riešiť v súlade s cieľmi a opatreniami smernej a záväznej časti schválených programov odpadového hospodárstva Prešovského kraja.

Územný plán navrhuje zohľadniť opatrenia na dosiahnutie cieľov POH:

- zaviesť účinný separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad,
- zabezpečiť nakladanie s kuchynským reštauračným odpadom a jedlými olejmi zo školských zariadení v súlade so zákonom o odpadoch,
- podporovať komunitné kompostovanie,
- zaviesť systém evidencie a kontroly nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi v komunálnych odpadoch v obci,
- zabezpečiť efektívny oddelený zber prenosných použitých batérií a akumulátorov v zmysle požiadaviek európskej legislatívy,
- zabezpečiť informačné kampane pre obyvateľstvo na podporu zberu použitých batérií a akumulátorov, stavebného odpadu a BRKO,

- nekontaminovanú pôdu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác nepovažovať za odpad (ak sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave),
- pri stavebných odpadoch uprednostňovať recykláciu pred ukladaním na skládku odpadov,
- pri stavebných prácach financovaných z verejných zdrojov (predovšetkým pri výstavbe dopravných komunikácií a infraštruktúry) využívať upravený stavebný a demolačný odpad, stavebné materiály a výrobky, pri ktorých výrobe bol zhodnotený odpad (materiálovo alebo energeticky) za podmienky, že spĺňajú funkčné a technické požiadavky, prípadne stavebné výrobky pripravené zo stavebných a demolačných odpadov; túto požiadavku zahrnúť do podmienok verejného obstarávania.

2.8.3. Súčasný stav kvality životného prostredia

Z hľadiska súčasnej krajiny štruktúry a využívania územia, riešené územie má relatívne vysoký podiel krajinných prvkov s ekostabilizačnou hodnotou. Z hľadiska rozmiestnenia je možné hovoriť o ich nerovnomernom rozložení. Na väčšine katastrálneho územia obce prevládajú porasty lesov a poľnohospodárska krajina s veľmi nerovnomerným zastúpením ornej pôdy a plôch trvalých trávnych porastov. V južnej a severnej časti dominuje lesná prírodná krajina. Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia majú lesné pozemky viac ako trojštvrťinové zastúpenie (74,47 %), čo klasifikujeme, vzhľadom na fyzickogeografické podmienky katastrálneho územia, ako dostatočné; trvalé trávne porasty tvoria viac ako desatinu tohto územia (12,95 %), vodné plochy (0,45 %) plochy katastrálneho územia. Sumárne majú tieto ekologicky stabilné krajinné prvky v území nadpriemerné zastúpenie.

Orná pôda má nízke zastúpenie zaberajúca 10,02 % plochy, priestorovo rozčlenená lokalizovaná, s výnimkou južnej časti, hlavne v okolí zastavaného územia obce. Negatívom z hľadiska stupňa antropickej záťaže na prírodné prostredie je relatívne vysoké zastúpenie zastavaných plôch zaberajúcich 1,07 % plochy riešeného územia, pričom ho možno označiť za sídlo s malým výskytom sídelnej zelene (nedostatok vnútornej i okolitej sídelnej zelene). Zastúpenie ostatných krajinných prvkov (záhrady a ovocné sady, ostatné plochy) v riešenom území plošne a možno charakterizovať ako významné.

Na základe analýzy socioekonomických pomerov a stavu zložiek životného prostredia v katastrálnom území obce sa toto územie vyznačuje predovšetkým absenciou environmentálne vyhovujúceho spôsobu zneškodňovania odpadových vôd. Do územia obce plošne nezasahuje žiadna zo zatŕažených oblastí vyčlenených v zmysle Environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky.

2.8.4. Územný priemet ekologickej stability územia

Elaborát miestneho územného systému ekologickej stability nebol doteraz pre katastrálne územie Veľká Lesná spracovaný, preto pri hodnotení efektívnosti fungovania územného systému ekologickej stability na lokálnej úrovni sa vychádza len zo základného poznania súčasnej krajiny štruktúry, bez hlbších analýz parametrov jednotlivých segmentov a štruktúr územného systému ekologickej stability.

2.9. Krajinnookologický plán

Krajinnookologický plán je návrhom optimalizácie rozmiestnenia funkcií v priestore riešeného územia a stanovuje opatrenia vyplývajúce z limitov. Samostatnou súčasťou opatrení je koncepčný návrh územného systému ekologickej stability. Krajinnookologický plán bol využitý pre spracovanie týchto prieskumov a rozborov.

2.10. Prieskumy a rozborov záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva

2.10.1. V oblasti záujmov obrany štátu

Riešené územie nie je dotknuté záujmami obrany štátu. V katastrálnom území obce Veľká Lesná sa podľa Správy nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky nenachádzajú vojenské objekty ani ich ochranné pásma, ktoré by bolo potrebné v územnoplánovacej dokumentácii rešpektovať.

2.10.2. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

Obec Veľká Lesná má spracovaný a schválený plán ukrytia, podľa ktorého je ukrytie obyvateľstva obce zabezpečené v čase po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Z hľadiska civilnej ochrany je potrebné akceptovať platný plán ukrytia obyvateľstva obce a v územnom pláne hromadné ukrytie obyvateľstva obce riešiť v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

V území nie sú stanovené lokálne požiadavky pre zámary rozvoja priestoru civilnej ochrany.

Územný plán s ohľadom na veľkosť obce rieši hromadné ukrytie obyvateľstva obce v rámci civilnej obrany v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu a ukrytie obyvateľov rieši v bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov. Ukrytie pracovníkov výroby v odolných a plynutesných úkrytoch v oblasti ohrozenia na území výroby v účelových priestoroch zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti.

Obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z. z. a zrealizuje zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

2.10.3. V oblasti požiarnej ochrany

Obec nemá hasičskú stanicu.

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany obce sa riadia príslušnými ustanoveniami zákona číslo 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi a územný plán ich bude riešiť v rámci rekonštrukcií a výstavbe nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch zabezpečením dostatočných šírkových parametrov príjazdových ciest, ktoré je potrebné označovať a trvalo udržiavať a zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou z rozvodných potrubí celoobecného vodovodu.

2.10.4. V oblasti ochrany pred povodňami

Územím obce Veľká Lesná preteká vodný tok Lesniansky potok, s prítokmi Zadný potok, Vápenník a ostatnými bezmennými prítokmi.

V katastrálnom území sa nachádzajú lokality, ktoré v čase dlhotrvajúcich zrážok alebo prívalových dažďov predstavujú potenciálne riziko ohrozenia povodňami, pričom potoky nie sú regulované, ale v kritických situáciách ich zvýšená hladina môže predstavovať potenciálne riziko povodňového ohrozenia. Počas prechodu povodňových prietokov môže dôjsť k vybreženiu vody z korýt tokov a k zaplaveniu priľahlých území.

Podľa vodohospodárskej mapy a mapy povodňového ohrozenia, územie v okolí Lesnického potoka pri Q_{100} je potrebné dodržať rozsah záplavového územia a výstavbu situovať mimo záplavového územia.

Pri príprave opatrení na úseku povodňovej ochrany je potrebné zamerať sa na opatrenia v kritických úsekoch:

- pre povodňovú ochranu je potrebné plánovať a vykonať opatrenia v zastavanom území obce,
- pri ďalších drobných vodných tokoch dbať na prietoknosť priepustov a premostení a na opatrenia správneho hospodárenia (aj účelové cesty, odvozné miesta, poľné hnojiská, včasnosť a spôsob poľnohospodárskych prác) pri obhospodarovaní poľnohospodárskych a lesných pozemkov, ktoré môžu mať dopad na rýchlosť odtoku vody z extravilánu a množstvo vody v tokoch aj jej rýchlosť a tým aj na povodňovú ochranu častí obce (regulácie, protierózne a protipovodňové opatrenia, zníženie rýchlosti odtoku vody v drobných tokoch napr. zrubovým hradením bystrín, odrážky na cestách, vývariská, správne kapacitne nadimenzované priepusty a premostenia aj v extraviláne), samozrejme za súčinnosti so správcom toku.

Pri návrhoch území na zastavanie a pri realizácii výstavby upozorňujeme na výkon správy vodných tokov a oprávnenia pri správe vodných tokov (podľa § 48, § 49 a § 50 vodného zákona). Podľa § 49

ods. 2 vodného zákona môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary.

Vzhľadom na klimatickú krízu, riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody je potrebné navrhnuť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech rodinných domov, prípadne iných stavebných objektov) na pozemku stavebníka prostredníctvom vsakovacích objektov (prípadne s retenčnými nádržami), dažďových záhrad, jazierok a podobne tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov. Ak nie je možné zachytávať vodu z povrchového odtoku na mieste dopadu zrážok alebo v jeho tesnej blízkosti, možno ju odvádzať do povrchových vôd. Uvedené opatrenia je potrebné navrhnuť tak, aby prípadný odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanoveniami § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z. z. podľa § 9.

Na území obce sa nenachádzajú melioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava, ktoré by bolo potrebné rešpektovať.

2.11. Ochranné pásma

V riešení územného plánu obce je potrebné vymedziť ochranné pásma pre jednotlivé siete dopravnej a technickej infraštruktúry v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a STN takto:

Ochranné pásma cestnej dopravy:

Podľa zákona číslo 135/1961 Z. z. v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo určené:

- pre cestu III/3107 - 20 m od osi vozovky, mimo zastavaného územia vymedzeného platným územným plánom.

Ochranné pásma železničnej dopravy:

Podľa zákon číslo 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo určené:

- pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy.

Ochranné pásma leteckej dopravy:

V zmysle zákona číslo 143/1998 Z. z. letecký zákon v znení neskorších predpisov je potrebný súhlas Dopravného úradu na zhotovenie, umiestnenie alebo užívanie stavby, zariadenia nestavebnej povahy alebo vykonávanie činností alebo využívanie územia, ktoré by svojimi vlastnosťami mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, sa vyžaduje, ak:

- by svojou výškou, použitím stavebných mechanizmov, prevádzkou alebo charakterom mohli narušiť alebo narušia ochranné pásmo okrskového prehľadového rádiolokátora riadeného okrsku TAR alebo mohli rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov (najmä zástavba väčšieho charakteru, rozsiahle objekty s kovovou konštrukciou, zariadenia priemyselných podnikov, stožiare, nadzemné vedenia elektrického prúdu, diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy, energetické zariadenia alebo vysielacie stanice),
- sa ich najvyšší bod nachádza vo výške 40 m a viac nad terénom,
- sú ich súčasťou veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami alebo sú na nich umiestnené veterné turbíny s rotujúcimi lopatkami,
- môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá alebo silné svetelné zdroje, a nadzemné elektrické vedenia s napätím viac ako 1 000 V vedúce ponad údolia alebo v blízkosti diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy.

Ochranné pásma energetiky:

Podľa § 43 Zákona číslo 251/2012 Z. z. o energetike je ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

- pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,

- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
- pre zavesené káblové vedenie 1 m,

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) so šírkou 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

- a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,

V ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu.

Ochranné pásma vodného hospodárstva:

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. uvedené v § 19, odstavce 2, slúžia k ich bezprostrednej ochrane pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti a vymedzujú pásma ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

- 1,8 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane a 3 m od okraja potrubia na každú stranu pri verejnom vodovode s priemerom väčším ako DN 500 mm).

V zmysle §19 ods. 5 zákona je v pásme ochrany zakázané:

- vykonávať zemné práce, stavby, umiestňovať konštrukcie alebo iné podobné zariadenia, alebo vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo ktoré by mohli ohroziť jeho technický stav.
- vysádzať trvalé porasty
- umiestňovať skládky
- vykonávať terénne úpravy

Ochranné pásma pre plynovody a prípojky:

Ochranné pásma podľa § 79 Zákona 251/2012 Z. z. o energetike sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na os plynovodu alebo na hranu

pôdorysu technologickej časti. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

1 m – pre NTL a STL plynovody a prípojky s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce.

8 m – pre technologické objekty plynu,

V ochrannom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

– zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť vedenie plynu alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

Bezpečnostné pásmo pre plynovody a prípojky:

Bezpečnostné pásmo pre plynovody je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

10 m – pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

V bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

– zriaďovať stavby a konštrukcie.

Ochranné pásmo telekomunikačných káblov podľa zákona číslo 610/2003 Z. z:

1,5 m – od osi telekomunikačného kábla.

Ďalšie ochranné pásma vyplývajúce z funkcie jednotlivých funkčných plôch sú:

Ochranné pásmo cintorína – 50 m od oplotenia

Ochranné pásmo výrobných areálov, objektov a zariadení bude určené konkrétne podľa príslušných STN resp. iných súvisiacich noriem v predrealizačnej resp. realizačnej fáze investície.

Iné ochranné pásma:

V zmysle ustanovení § 49 zákona číslo 364/2004 Z.z. o vodách pozdĺž oboch brehov vodného toku, kde môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky, je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky:

10 m – od brehovej čiary vodohospodársky významného vodného toku Hnilec

5 m – od brehovej čiary vodného toku Železný potok, Borsučí potok, Tichá voda, Surovec.

PHO vodného zdroja 2. stupňa VV Závadka.

3. ZÁVERY

3.1. Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov

3.1.1. Zhodnotenie predpokladov rozvoja obce

3.1.1.1. Zhodnotenie predpokladov rozvoja obce z hľadiska širších súvislostí

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 v zmysle nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z. z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov a v Územnom pláne PSK 2019 schválené Uznesením Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 269/2019 zo dňa 26.08.2019 a Všeobecné záväzné nariadenie Prešovského samosprávneho kraja číslo 77/2019, s účinnosťou od 06.10.2019. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry sa obec Veľká Lesná v zmysle Územnom pláne PSK 2019 nachádza v rozvojovej osi piateho stupňa – starolubovnianska rozvojová os Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves.

To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Veľká Lesná a to predovšetkým bytovú výstavbu a rekreáciu.

V súlade s riešením Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja 2019 je potrebné podporovať rozvoj priestorov mimo ťažísk osídlenia, charakterizovaných demografickou a ekonomickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov, vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu a tým podporovať rozvoj sídelného centra hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie.

3.1.1.2. Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích a iných dokumentácií

Obec Veľká Lesná nemá spracovaný Územný plán obce.

Vzhľadom na to, je potrebné obstarat' nový územný plán obce postupom podľa príslušných ustanovení zákona č.200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov v rozsahu stanovenom Vyhláškou UUPV SR č. 392/2023 o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia.

Dokumentácie a iné podklady získané v prípravných prácach po ich vyhodnotení sú využité v týchto prieskumoch a rozboroch a budú zapracované do riešenia územného plánu obce.

Pri riešení technickej infraštruktúry návrhu územného plánu sú využiteľné aj spracované projektové dokumentácie inžinierskych sietí ako podklady týchto riešiteľov.

Stanoviská, podklady a požiadavky, získané v čase prípravných a prieskumných prác od jednotlivých dotknutých organov štátnej správy a správcov jednotlivých sietí technickej infraštruktúry boli zapracované do textovej a grafickej časti týchto prieskumov a rozborov a budú využité v riešení územného plánu obce. Dotknuté susedné obce v čase spracovania prieskumov a rozborov nevzniesli žiadne požiadavky, ktoré by mali byť zapracované do riešenia tohto územného plánu.

3.1.1.3. Zhodnotenie priemetu odvetvových koncepcií, stratégií a zámerov na rozvoj územia

Závazne časti vyplývajúce z priestorových odvetvových koncepcií a stratégií sú zapracované v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja ako nadradenej územnoplánovacej dokumentácie a z ďalších známych koncepcií schválených po dni jeho schválenia nevyplývajú pre riešenie územného plánu obce ďalšie požiadavky, ktoré by bolo potrebné premietnuť do jeho riešenia.

Do riešenia tejto dokumentácie budú premietnuté rozvojové dokumenty Prešovského kraja a okresu Stará Ľubovňa ako sú Regionálny operačný plán rozvoja územia a sektorové operačné plány.

3.1.2. Krajinnoekologický potenciál územia

3.1.2.1. Zhodnotenie krajiny štruktúry a jej vplyv na riešenie územného plánu

Významnosť krajinných štruktúr v rámci riešeného územia je determinovaná stabilitou štruktúr. Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavuje diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií. Na základe tejto klasifikácie bola získaná priemerná hodnota stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušania ekologických väzieb v riešenom katastrálnom území. V závislosti od podielu lesných spoločenstiev a iných stabilnejších prvkov v krajine má územie priemerný stupeň ekologickej stability – hodnota 4,36, čo predstavuje územie s priemernou až vysokou ekologickou stabilitou.

Z uvedeného vyplýva možnosť v rámci koncepcného návrhu územného systému ekologickej stability ešte posilniť ekologicky významnejšie štruktúry v katastri a prispieť k zvýšeniu biodiverzity najmä na ekologicky nestabilnej ornej pôde a v rámci i v zázemí zastavaného územia.

Z hľadiska súčasnej krajiny štruktúry a využívania územia, riešené územie má relatívne vysoký podiel krajinných prvkov s ekostabilizačnou hodnotou. Z hľadiska rozmiestnenia je možné hovoriť o ich nerovnomernom rozložení. Na väčšine katastrálneho územia obce prevláda Lesná krajina s približne rovnomerným zastúpením ornej pôdy a plôch trvalých trávnych porastov. V severnej a južnej časti dominuje lesná prírodná krajina. Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia majú lesné pozemky viac ako trištvrtinové zastúpenie (74,47 %), čo klasifikujeme, vzhľadom na fyzickogeografické podmienky katastrálneho územia, ako dostatočné; trvalé trávne porasty tvoria viac ako desatinu tohto územia (12,95 %), vodné plochy 1,1 % plochy katastrálneho územia, čo spolu predstavuje 94,1 % plochy riešeného územia. Sumárne majú tieto ekologicky stabilné krajinné prvky v území nadpriemerné zastúpenie.

Orná pôda má zastúpenie zaberajúce 10,02 % plochy, priestorovo rozčlenená lokalizovaná, s výnimkou južnej časti, po celom území.

V riešenom území obce Veľká Lesná sa nachádza ochranné pásmo NP Pieniny

3.1.2.2. Zhodnotenie stavu zelene v obci

Aj keď samotné zastavané územie obce Veľká Lesná je posudzované ako stresový faktor v území, no na jeho ploche sa nachádza systém zelene rôznych kategórii. Snahou Analýz a syntéz bolo zdokumentovať jednotlivé kategórie zelene nachádzajúce sa v zastavanom území obce.

Plochy verejnej zelene sú riešené ako parkovo upravené plochy. Väčšie parkovo upravené plochy sa nachádzajú v centrálnej časti obce, vedľa obecného úradu. Z menších parkovo upravených plôch sa jedna nachádza pri Kostole sv. Jána Krstiteľa. Oproti obecnému úradu pri zvonici, je vytvorený menší priestor s parkovou úpravou.

V riešení územného plánu obce je potrebné uvažovať s ďalšími plochami zelene v rámci jestvujúcej a novej občianskej vybavenosti predovšetkým vo vzťahu k funkčným plochám bývania a športu a pozdĺž komunikácií. Pre novú výsadbu je potrebné použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov. Prioritou bude zeleň vhodného typu bez alergénov. V územnom pláne obce je potrebné zeleň brehových porastov a sprievodnú vegetáciu vodných tokov riešiť v rámci protipovodňových úprav vodných tokov, kde bude potrebné pre novú výsadbu použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem. V riešení územného plánu obce je tiež potrebné podnecovať kvalitné úpravy priehradzok pri rodinných domoch, ako sú živé ploty, okrasné kríky, popínavé rastliny a podobne.

3.1.2.3. Výstupy z krajinnoekologického plánu

3.1.2.3.1. Krajinnoekologické limity

Limity využívania krajiny a jednotlivých jej prvkov, vrátane sídelnej štruktúry, úzko súvisia s následnou optimalizáciou využívania krajiny a opatreniami pre ich rešpektovanie, zmiernenie alebo odstránenie.

Limity sú stanovené pre jednotlivé štrukturálne prvky, ktoré vyžadujú:

- zmenu funkčného využívania krajiny a jej prvkov
- zmena – delimitácia pri plochách porastených nelesnou drevinnou vegetáciou nad 50 % na lesné pozemky,
- zmena – delimitácia pri navrhovaných prvkoch – opatrenia územného systému ekologickej stability,
- úpravu režimu využívania a opatrenia na udržanie stability krajiny a jej prvkov
- územie ohrozené eróziou,
- ohrozenie lúčnych porastov zarastaním nelesnou drevinnou vegetáciou,
- rešpektovanie stresových faktorov alebo ich zmiernenie - zosuvné územia,
- pásmo hygienickej ochrany hospodárskeho dvora,
- znečisťovanie vodných tokov splaškovými vodami – dodržanie STN,
- posilnenie biodiverzity krajiny a jej prvkov
- nedostatočne štruktúrovaná ochrana významných prvkov krajiny,
- zachovanie krajinného rázu a charakteristického obrazu krajiny
- zmena charakteristického vzhľadu krajiny zarastaním nevyužívaných plôch náletmi drevín, strata mozaiky,
- dodržiavanie súvisiacich právnych predpisov, ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny pri akýchkoľvek zásahoch do súčasných a navrhovaných prvkov územného systému ekologickej stability a výsadbe drevín na nelesnej pôde.

Rizikové faktory:

- potenciálne riziko zosuvov pri narušení stability svahu (výkopy, zárezy, staré banské diela ...), zhoršená stabilita objektov na zosuvnom území a výskyt aktívnych i stabilizovaných zosuvov.

Súčasťou limitov je uplatnenie dvoch základných kritérií optimalizácie, a to hodnotenie stability a zraniteľnosti a ich prenos do regulatívov územného plánu.

3.1.2.3.2. Ekologicky optimálne usporiadanie a funkčné využívanie územia

Na základe syntézy boli uplatnené dve základné kritériá optimalizácie, a to hodnotenie stability a zraniteľnosti. Stabilita je interpretáciou vlastnosti prírodného komplexu z hľadiska súčasného stavu ovplyvnenia stresovými a pozitívnymi faktormi. Zraniteľnosť je interpretovaná ako citlivosť na zmenu súčasného stavu (stability), alebo náchylnosť na negatívne zmeny so zohľadnením dynamiky vývoja krajiny alebo spôsobu využívania.

Opatrenia pre optimalizáciu využívania krajiny, rešpektovanie, zmiernenie alebo odstránenie negatívnych javov alebo procesov vychádzajú z hodnotenia ekologickej stability a zraniteľnosti a krajinnoekologických limitov a preto majú rovnakú štruktúru:

- opatrenia na zmenu funkčného využívania krajiny
zmena – delimitácia pri plochách porastených nelesnou drevinnou vegetáciou nad 50 % na lesné pozemky,
zmena – delimitácia pri navrhovaných prvkoch územného systému ekologickej stability,
- opatrenia na úpravu režimu využívania a udržanie stability krajiny
zlepšenie stavu verejnej zelene – návrh územného plánu obce,
erózia – protierózne opatrenia (vyznačené v grafike krajinnoekologického plánu),*
zatrávnenie niektorých plôch ornej pôdy (vyznačené v grafike krajinnoekologického plánu),*
vymedzenie a úprava režimu hospodárenia v okolitých lesných porastoch,
- opatrenia na rešpektovanie stresových faktorov alebo opatrenia na ich zmiernenie:
výstavba verejnej kanalizácie a čistiare odpadových vôd,*
pásma hygienickej ochrany hospodárskeho dvora – rešpektovanie pri návrhoch,
protierózne opatrenia (vyznačené v grafike krajinnoekologického plánu),*
zosuvné územia – opatrenia pri rozvoji osídla,
- opatrenia na posilnenie biodiverzity krajiny a jej prvkov:
návrh územného systému ekologickej stability,
doplnenie interakčných prvkov a ekologicky významných segmentov krajiny,
agroenvironmentálne opatrenia (nevyhnutné kosenie trvalých trávnych porastov a ochrana nelesnej drevinnej vegetácie),
- opatrenia na zachovanie krajinného rázu a charakteristického obrazu krajiny:
návrh územného systému ekologickej stability,
agroenvironmentálne opatrenia (kosenie trvalých trávnych porastov),
- dodržiavanie súvisiacich právnych predpisov.

Jednotlivé opatrenia často majú kumulovaný efekt a preto jedno opatrenie môže podporiť alebo riešiť viacero limitov, faktorov alebo optimalizačných zámerov. Preto sú uvedené vo viacerých druhoch opatrení, nielen tam, kde sú zaradené z hľadiska primárneho limitu, ktorý ich vyvolal.

*Poznámka: Technické riešenia jednotlivých činností ktoré vyžadujú zásahy do prírodného prostredia, musia byť konzultované, resp. spracované príslušnými odbornými špecialistami jednotlivých profesií (napr.: inžiniersky geológ, hydrogeológ, vodohospodár, pôdohospodár, špecialista ochrany prírody a pod.). Návrhy jednotlivých činností, riešené v návrhu územného plánu obce budú spätne konzultované so spracovateľmi krajinnoekologického plánu.

3.1.2.4. Výstupy z dokumentov územného systému ekologickej stability

Z riešenia krajinnoekologického plánu vyplýva tento koncepčný návrh miestneho územného systému ekologickej stability, ktorý vychádza zo širších vzťahov, súčasnej krajinnej štruktúry, typizácie, významnosti a optimalizácie s osobitným dôrazom na pozitívne faktory.

Na riešenom území krajinnoekologický plán navrhuje:

- viazať miestne prvky na nadregionálnu a regionálnu úroveň, najmä terestrickú a hydrickú,
- zohľadniť pri koncepčnom návrhu biotopy národného a európskeho významu,
- rešpektovať pozíciu katastrálneho územia obce vo vzťahu ku prepojeniam vyšších úrovní ÚSES a to interakciou **RBk Pálenica – Kobylia hlava** ktorý zasahuje severnú časť riešeného územia v smere zo západu na východ (potom sa stáča juhovýchodným smerom) katastrálneho územia a RBc Javor a RBc Hulok v južnej časti katastrálneho územia, ďalej na sever od riešeného územia cez miestne hydrické systémy.
- prepojenia v rámci miestneho ÚSES riešiť adekvátne štruktúre územia a jeho ekologickej stabilizácie v priestoroch s deficitom nelesnej drevinovej vegetácie zastúpením prvkov SKŠ so

zohľadnením odtokových pomerov, a najmä interakčných zón na podporu prvkov vyšších úrovní.

Návrh v rámci miestneho územného systému ekologickej stability:

- **hydrický biokoridor MBk-1 Lesniansky potok** prechádzajúci územím v juhozápadnej a centrálnej, predstavuje prevažne zachovaný prírodný charakter (okrem zastavaného územia) s meandrami v brehových porastoch. Tvorí hydrické prepojenie medzi RBc Hulok a **terestrický regionálny biokoridor RBk Pálenica – Kobyliá hlava**.

Potenciálne plochy pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny:

- v zastavanom území a vo väzbe naň – na výsadbu verejnej zelene a v priestore zastavaného územia a
- mimo neho okolo vodných tokov ako doplnenie biokoridorov, ako aj na revitalizáciu ruderalizovaných plôch.

Koncepcný návrh miestneho územného systému ekologickej stability vyplývajúci z riešenia krajinnokoekologického plánu je potrebné premietnuť do riešenia územného plánu obce.

3.1.3. Zhodnotenie sídelného potenciálu

3.1.3.1. Zhodnotenie kultúrohistorického potenciálu riešeného územia

Obec Veľká Lesná založili Harhovskovci na dávno osídlenom území. Už ako obec je nepriamo doložená medzi rokmi 1235 - 1270 pod názvom Richvald. Prvý priamy písomný doklad o nej je z roku 1338. Roku 1409 patrila polovica chotára kartuziánom z Červeného Kláštora, ktorú dostali ako dar od krakovského kupcu Walldorfa, druhú polovicu kúpili od Švábovcov / Švábiocov /. Koncom 18. storočia bola v obci sklárska huta. Obyvatelia obce sa zaoberali prevažne poľnohospodárstvom, pastierstvom, prácami v lesoch. V blízkosti obce sa nachádzala dedina Svätá Margita. Podľa bratrického vodcu Axamita je v Haligovských skalách pomenovaná aj jaskyňa. Spomedzi zamagurských dedín práve z Veľkej Lesnej a Haligoviec sa najviac ľudí vyberalo do sveta za prácou. Podstatnejšie zmeny v živote obyvateľov obce nastali až v druhej polovici 20. storočia, keď sa väčšina z nich zamestnala v priemysle.

Najnovší vývoj politického života po roku 1989 hľadal nové možnosti a cesty konsolidácie hospodárskych politických a podnikateľských pomerov. Po vzniku novej samosprávy obce sa v roku 1990 začal nový dynamický rozvoj obce, charakterizovaný novými stavebnými aktivitami a zveľaďovania obce.

Ako územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1338) môžeme považovať historické jadro obce.

Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktorá nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Stavebník je povinný počas realizácie zemných prác oznámiť každý archeologický nález (vec pamiatkovej hodnoty) Krajskému pamiatkovému úradu Košice. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba. Kultúrne pamiatky v obci Veľká Lesná evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok:

- Rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa č. ÚZPF 998/1, súpisné č. 383,

Krajský pamiatkový úrad Prešov z dôvodu zachovania súboru pamiatkových hodnôt vytypoval na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky

KAPLNKA PRÍCESTNÁ, r. k., sv. Šebastiána, súp. č. 152, parcela KN-C č. 266/2, k. ú. Veľká Lesná

ŠKOLA (stará) + výtvarná súčasť architektúry, súp. č. 16, parcela KN-C č. 39/1, k. ú. Veľká Lesná FARA (?), r. k., súp. č. 17, parcela KN-C č. 37, k. ú. Veľká Lesná
Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce.

Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnuteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie múky, kríže a iné objekty viažuce sa k histórii obce. Krajský pamiatkový úrad Košice na požiadanie poskytne obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

3.1.3.2. Zhodnotenie sídelno – priestorovej štruktúry obce

Obec Veľká Lesná leží v Spišskej Magure, na oboch brehoch Zadného potoka, ktorý priberá územím pretekajúce potok Vápenník a ďalšie bezmenné vodné toky a je obkolesená pásmom zalesnených vrchov.

Obec Veľká Lesná má charakter prejazdnej obce so založenou sieťou dopravnej a technickej infraštruktúry. Územie obce Veľká Lesná tvorí centrálna časť obce so svojimi odľahlejšími lokalitami

Urbanistickú kompozíciu územných častí určuje rozptýlené osídlenie a nižšia hustota zástavby.

Zástavba pôvodnej obce Veľká Lesná sa rozvíjala v údolí Zadného potoka, ktorý tvorí historickú kompozičnú os obce. Po oboch brehoch boli historicky vytvorené miestne komunikácie a na nich sú jednostranne radené rodinné domy. Zástavbu tvoria murované domy s prechodovými sieňami.

Základná priestorová štruktúra obce má vidiecky charakter s uceleným urbanistickým pôdorysom. Hlavnú priestorovú os obce tvorí uličný priestor pozdĺž cesty III/3107, na ktorú sú napojené miestne cesty. V súčasnej štruktúre obce prevláda obytná zástavba formou rodinných domov, prevažne vidieckeho typu staršej zástavby, s rozsiahlymi prídomevými záhradami i pomocnými hospodárskymi budovami.

Občianske vybavenie je sústredené do dopravného koridoru cesty III/3107. Ťažiskom urbanistickej kompozície je obnovené centrum obce. Vytvára centrálnu časť obce s Obecným úradom, Kostolom sv. Jána Krstiteľa. Nachádza sa tu aj kaplnka sv. Šebastiána. V rámci tejto priestorovej osi sú dotvárané priestranstvá s funkciami bývania a súkromných zariadení služieb a obchodu. Ďalšie plochy občianskej vybavenosti by bolo vhodné získať dostavbou a vhodnou prestavbou s možnosťou zmeny a doplnenia na funkcie služieb a obchodu. Takto by sa posilnilo prirodzené centrum obce.

Historicky obec nadväzuje v rámci sídelnej štruktúry a socioekonomických aspektov na obec Haligovce a Toporec. Obec Veľká Lesná má dobrú možnosť vytvorenia kapacít ľudských zdrojov pre rozvoj výrobnnej sféry, rekreačných priestorov a využitia týchto daností pre rozvoj obce prepojením na aktivity mesta Gelnica. Susediace sídla sú tiež ekonomicky malo výrazné.

3.1.4. Zhodnotenie sociálnych a ekonomických rozvojových predpokladov obce

Vývoj počtu obyvateľstva z jednotlivých sčítaní a medziročných cenov možno v obci Veľká Lesná sledovať od roku 1869. Od začiatku sledovaného obdobia, od roku 1869 do roku 1970, kedy mala obec 494 obyvateľov, mal demografický vývoj obyvateľstva stagnujúcu tendenciu. V rokoch 1980 a 1990 došlo k miernemu poklesu obyvateľstva, avšak od roku 2000, kedy mala obec 471 obyvateľov bola zaznamenaná stúpajúca tendencia, ktorá sa ani v súčasnosti prakticky nemení.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 mala obec Veľká Lesná 499 trvale bývajúcich obyvateľov. Z toho bolo 20,5 % v predproduktívnom, 67,9 % v produktívnom a 11,6 % v poproduktívnom veku. Ekonomicky aktívnych bolo 229 obyvateľov, čo činí 45,61 % z celkového počtu obyvateľov.

V roku 2025 mala obec 498 obyvateľov. Prirodzeným prírastkom obyvateľstva získala obec 73 obyvateľov. Celkový prírastok obyvateľstva činil 1 obyvateľ, migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystáňovaných) malo hodnotu -28. Celkový pohyb obyvateľstva, pozostávajúci z prirodzeného a mechanického pohybu tvorilo v roku 2025 v obci Veľká Lesná + 1 osoba.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Veľká Lesná do roku 2040:

Rok:	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
počet obyvateľov	471	498	484	477	499	498	550	607	670

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Pri zachovaní prirodzeného a mechanického prírastku obyvateľstva a vzhľadom na vekové zloženie populácie v obci je predpokladaný rast populácie.

Pri zohľadnení tohto nárastu je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch výstavby bytov a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v okresnom meste Stará Ľubovňa a v mestách Podolínec a Spišská Stará Ves.

3.1.5. Zhodnotenie disponibility bytového fondu a odporúčanie pre riešenie

Obytné územie obce, v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie, v centrálnej časti obce pozdĺž cesty III/3107.

Obec Veľká Lesná k 31.12.2021 mala celkom 147 bytov v 140-tich rodinných domov.

Bytový fond predstavuje zmes staršej povojnovnej zástavby, postupne rekonštruovanej a dostavovanej ale tiež novej zástavby. Najnovšia bytová výstavba je predovšetkým v severnej časti.

V obci Veľká Lesná je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce, ale aj z blízkeho okolia. Obec má záujem o prípravu ďalších obytných území.

Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu na plochách nadmerných záhrad vo východnej a severnej časti obce. Rozvoj obytného územia je možný predovšetkým jeho doplnením v zastavaných častiach obce a modernizáciou staršieho bytového fondu.

V riešení územného plánu obce je potrebné k roku 2040 uvažovať s návrhom plôch pre bývanie pre celkový výhľadový počet cca 670 obyvateľov, čo pri predpokladanej obľožnosti 3,5 obyvateľov na 1 byt predstavuje potrebu cca 49 nových bytov. Zároveň je potrebné vytvoriť dostatočnú rezervu plôch pre bytovú výstavbu v bilančnom období, ktorú bude možné využiť aj po roku 2040.

3.1.6. Zhodnotenie stavu, zámerov a potrieb občianskej vybavenosti

K bilančnému obdobiu 2040 je potrebné uvažovať so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov. Pri umiestnení občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce Veľká Lesná je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Podolínec a v obci Haligovce.

Pri napočte je potrebné zohľadniť charakter obce, ktorý bude plniť aj funkciu vidieckeho osídlenia.

3.1.7. Zhodnotenie stavu a známych zámerov v rozvoji hospodárskej základne

3.1.7.1. Stav a zámery v ťažbe nerastných surovín

V katastrálnom území obce Veľká Lesná sa nenachádzajú zistené výhradné ložiská nerastov (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využívaní nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, z čoho vyplýva, že riešením rozvoja obce nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk).

3.1.7.2. Stav a zámery v rozvoji poľnohospodárstva

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú výrobu, špeciálne na plodiny ako sú hustosiate obiloviny a zemiaky. Dnes poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci zo 243 ha ornej pôdy a 314 ha lúk a pasienkov obhospodarujú ôsmi súkromne hospodáriaci roľníci. Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity. V obci nie je pôvodný hospodársky dvor. Živočíšna výroba v obci je v rozsahu cca 100 ks hovädzieho dobytká a cca 200 ks oviec. V riešení územného plánu je potrebné navrhnuť ďalší rozvoj hospodárskeho dvora.

3.1.7.3. Stav a zámery v rozvoji lesného hospodárstva

Lesné porasty na území katastra obce Veľká Lesná tvoria ucelené komplexy na severe a juhu obce patria do Lesného hospodárskeho celku Červený Kláštor. V obci je evidovaných cca 1 806 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí cca 74,47 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce. Z hľadiska vlastníckych je výmera lesných pozemkov sčasti v súkromnom vlastníctve a je v užívaní

Lesov SR š. p. Z hľadiska kategorizácie lesov ide o hospodárske lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. V zastúpení lesných typov prevažujú lesy zmiešané lesy s prevahou smreka, buka a borovice, v podrade, je prevažne hrab. Vekové rozvrstvenie porastov na danom území je malé. Priemerný vek porastov je 45 rokov.

Lesný hospodársky plán pre Lesný hospodársky celok Červený kláštor je platný na roky 2025–2034, ktorý pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde je potrebné považovať za záväzný.

3.1.7.4. Stav a zámery v rozvoji priemyslu a skladového hospodárstva

V nástupnej juhovýchodnej časti, pri ceste II/546 sa nachádza píla Šoltýs - opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva.
na disponibilných plochách.

3.1.8. Zhodnotenie rekreačného potenciálu územia a odporúčanie pre riešenie

Hlavným rekreačným priestorom v blízkosti riešeného územia obce Veľká Lesná je PKC Pieniny, ktorého ťažiskové formy turizmu sú letná turistika, zimný cestovný ruch a zimné športy, kultúrno-poznávací cestovný ruch, vidiecky cestovný ruch a agroturistika. Podľa Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, je obec Veľká Lesná zaradená do návrhu obcí pre vidiecku turistiku a chalupárstvo, ktorý je zameraný predovšetkým na využitie staršieho a opusteného domového fondu na chalupárstvo, využitie rozsiahlych lokalít rodinných rekreačných chat formou prenájmu alebo poskytovania ubytovacích služieb a poskytovanie ubytovacích služieb v rodinných domoch.

Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku, ktoré je potrebné podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady usmerňovať rozvoj funkčno – priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.

Územie obce má členitý horský a podhorský charakter, patrí do oblasti Spišskej Magury, ktoré zasahujú do územia obce.

Pre rozvoj cestovného ruchu má v území vysoký potenciál, kultúra a krásna okolitá príroda obklopená lesmi, ktorá vytvára podmienky pre rozvoj lyžovania, pešej turistiky a cykloturistiky.

Potenciálom pre ďalší rozvoj cestovného ruchu v obci sú :

Ubytovacie služby na území obce Veľká Lesná zabezpečujú

- chata Vaness,

Obec Veľká Lesná a jej okolie majú vysoký potenciál na rozvoj cestovného ruchu a ponúkajú vhodné podmienky na rozvoj vidieckeho turizmu. Z hľadiska prírodných predpokladov je pre územie charakteristická krásna okolitá príroda a turisti majú možnosť v katastri obce Veľká Lesná a v jej bezprostrednom okolí jej spoznávanie formou turistiky, cykloturistiky:

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Predovšetkým južná a západná časť riešeného katastrálneho územia obce má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie. Údolie vodného toku Lesnícky potok a vodného toku Vápenník a naň nadväzujúci zalesnený masív na južnom a západnom okraji, poskytujú široké možnosti nenáročných turistických vychádzok a relaxácie v prírodnom prostredí.

Naproti tomu krajinná štruktúra východnej časti riešeného územia s dominantne zastúpenou veľkoblokovou ornou pôdou nie je z pohľadu turistického návštevníka veľmi atraktívna. Samotná obec má vhodné lokalizačné predpoklady ako východisko peších turistických a cykloturistických výletov aj vo väzbe na susedné obce.

Pre pešiu turistiku v riešenom katastrálnom území obce slúžia aj turisticky neznačené chodníky po celom katastrálnom území.

3.1.9. Zhodnotenie dopravnej a technickej infraštruktúry technického vybavenia

3.1.9.1. Zhodnotenie dopravy a dopravných zariadení

Obec sa nachádza v spádovej oblasti mesta Stará Ľubovňa, ktoré je vzdialené 14 km. Cesta vo svojom priebehu katastrom obce zodpovedá približne kategórii C 7,5/50. Cesta III/3456 prebieha v krátkom kontakte v dĺžke 880 m s juhovýchodným okrajom zástavby obce a nemá podstatný vplyv

na dopravnú obsluhu územia obce, ktorú zabezpečujú miestne komunikácie prebiehajúce v severojužnom smere. Tieto miestne cesty sú napojené na cestu III/3456 v štyroch stykových križovatkách. Cez miestny potok prebieha cesta mostným objektom v pravouhlom smerovom oblúku s polomerom cca 30 m, čo hodnotíme ako bodovú zavadu. Most nemá potrebný prietochový profil pre Q_{100} , čo spôsobuje vzdutie hladiny aj pri menších prietokoch a dochádza ku statickému ohrozeniu objektu mosta a príľahlých úsekov cesty. V prejazdnom úseku je položený nový asfaltový koberec šírky 6,0 m, po západnom okraji prebieha chodník šírky 1,5 m oddelený od vozovky vyvýšeným obrubníkom. Voda pri obrubníku je zachytávaná do dažďových priekop, ktoré sú zaústené do miestneho potoka v priestoroch mosta. Krajnice šírky 0,3–0,5 m sú zarastené zeleňou a spolu s vyvýšenými okrajmi priekopy zabraňujú v niektorých úsekoch plynulému odtoku vody z vozovky. Šírka vozovky medzi obrubníkom a nespevnenou krajinou je 6,0 m, pričom pre prietah cesty III. triedy je v zmysle STN 73 6110 požadovaná funkčná trieda B3 v kategórii MZ 8/50.

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je potrebné:

- rešpektovať nadradenú ÚPD Prešovského samosprávneho kraja,
- rešpektovať hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov.

V návrhu územného plánu obce z hľadiska cestnej dopravy je potrebné riešiť:

- Prietah cesty III/3107 v zastavanom a k zastavaniu určenom území obce Veľká Lesná v zmysle STN 73 6110.
- Napojenia miestnych ciest na cestu III/3107 v stykových križovatkách v zmysle normových ustanovení.
- Všetky bodové a líniové závady.
- Miestne obslužné a účelové cesty upraviť a nové zriadiť v súlade s STN 73 6110 a vylúčiť provizórne prašné úpravy.
- Dobudovať chodníky pri miestnych cestách v primeranom rozsahu.
- Navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.
- Cyklistické a pešie trasy riešiť i v širších vzťahoch k príľahlému územiu, ich šírkové usporiadanie navrhnuť v zmysle STN a TP.

3.1.9.1.1. Zhodnotenie statickej dopravy

Vzhľadom na veľkosť obce a minimum tranzitu objekty občianskeho vybavenia je potrebné vybaviť spevnenými plochami vhodnými pre parkovanie.

V návrhu územného plánu obce je potrebné riešiť:

- Potrebný počet parkovacích stojísk pri objektoch občianskej vybavenosti úpravou a dopravným značením jestvujúcich neorganizovaných spevnených plôch a ich doplnenie na ucelených plochách alebo ako parkovacie pásy na miestnych komunikáciách.

3.1.9.1.2. Zhodnotenie pešej dopravy

Absencia chodníkov pri ceste III. triedy a miestnych komunikáciách je komplexným problémom súvisiacim s vývojom cestnej siete a je principiálne z pohľadu normy STN 7306110 nedostatkom, ktorý treba riešiť najmä cestnej premávky.

V návrhu územného plánu obce z hľadiska cestnej dopravy je potrebné riešiť:

- Chodníky pri ceste III. triedy a miestnych komunikáciách v potrebnom rozsahu a samostatne trasované pešie prepojenia.

3.1.9.2. Zhodnotenie vodného hospodárstva

3.1.9.2.1. Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou

V obci Veľká Lesná je vybudovaný verejný vodovod v operatívnej správe PVS a. s. Poprad.

Zdrojom pitnej vody je prameň Huta č. 1 a č. 2

Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Veľká Lesná o objeme 150 m³ s kótou dna 671,65 m n. m a max hladinou 673,65 m n. m.

Z celkového počtu 498 obyvateľov bolo v roku 2025 napojených na verejný vodovod 42 obyvateľov, čo predstavuje napojenosť 8,6%.

Z vodojemu Veľká Lesná o objeme 150 m³ vybudovaného na kóte dna 671,65 m.n.m. bude zásobovaná jestvujúca a navrhovaná zástavba v I. tlakovom pásme v potrebnom množstve a tlaku. V obci je potrebné dobudovať verejný vodovod.

3.1.9.2.2. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov majú vybudované vlastné žumpy. Časť rodinných domov má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, alebo priamo do miestnych tokov, čo je spolu s vyvážaním žump hygienickou závadou, pre ktoré je potrebné vybudovať kanalizáciu. Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami, rigolmi a dažďovou kanalizáciou DN 600 a 400 mm, ktoré sú zaústené do potoka. Priekopy a rigoly sú neudržiavané a zanesené.

V obci je potrebné vybudovať celoobernú splaškovú kanalizáciu a ČOV.

Odvádzanie splaškových odpadových vôd riešiť prednostne prostredníctvom verejnej kanalizácie. V prípadoch, kde nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu, je nutné zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd, napr. výstavbou vlastnej čistiare odpadových vôd, prípadne akumuláciu produkovaných splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov vo vodotesných žumpách a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Dažďové vody sa v čo najväčšej miere ponechajú na vsiaknutie do terénu a terén je potrebné vyspádovať tak, aby nevsiaknuté vody boli odvedené do rigolov, priekop a nimi do potokov.

3.1.9.3. Zhodnotenie zásobovania energiami

3.1.9.3.1. Zhodnotenie zásobovania elektrickou energiou

Obec Veľká Lesná je v súčasnosti napájaná nadzemným VN vedením V572.

Trafo stanice sú napájané po VN strane z odbočky od kmeňovej VN linky VSD číslo 572 tvorenej vodičmi 3x35 AlFe 6 na betónových stĺpoch resp. VN káblom závesným resp. vo výkope.

V riešení územného plánu obce je potrebné:

- prehodnotiť výkon a počet trafostaníc s dostatočnou rezervou výkonu,
- navrhnuť rekonštrukciu fyzicky starých resp. výkonom nepostačujúcich trafostaníc,
- navrhnuť a vhodne umiestniť – vyčleniť miesto pre nové trafostanice, vrátane prívodu VN k nim a ich stavby začleniť do verejnoprospešných stavieb,
- riešiť nutné preložky VN a nové prípojky VN mimo obce vzdušné, v obci káblom v zemi, resp. vzduchom,
- riešiť rekonštrukciu jestvujúcej NN sieť s nevyhovujúcimi elektrickými parametrami (drevené a poškodené podperné body a pod.),
- na rozvod AES káblami s novými podpernými bodmi, resp. preferovať postupné nahrádzanie vzdušných elektrických NN vedení kábelovými rozvodmi v zemi,
- navrhnuť pre nové lokality NN sieť káblami v zemi, v riešení je potrebné požívať štandardy VSE,
- pripravovať a postupne realizovať rekonštrukcie jestvujúce verejného osvetlenia pri preferovaní uloženia jeho elektrických rozvodov v zemi a rovnako realizovať výstavbu nového osvetlenia.

3.1.9.3.2. Zhodnotenie zásobovania plynom

V katastrálnom území obce Veľká Lesná sa plynárenské zariadenia nenachádzajú. SPP-distribúcia, a. s. v súčasnosti nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynárenských zariadení v riešenom území.

Podľa Územného plánu PSK 2019 v oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry je potrebné chrániť koridory, napojenie obce Veľká Lesná.

Prípadnú plynofikáciu v obci je potrebné riešiť koncepčne v súlade s podmienkami vyplývajúcimi z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-distribúcia, a. s., ako prevádzkovateľa siete.

V tom prípade je potrebné rešpektovať ochranné (OP) a bezpečnostné pásma (BP) navrhovaných plynárenských zariadení tak, ako vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

3.1.9.3.3. Zhodnotenie zásobovania teplom

V riešení územného plánu obce bude potrebné aj naďalej uvažovať so zemným plynom ako s hlavným zdrojom tepla s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie. Pri stanovení tepelnej potreby je potrebné vychádzať z STN 383350 o zásobovaní teplom, že objekty v obci Veľká Lesná sa nachádzajú v krajine s najnižšou oblastnou teplotou –18°C.

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Na výrobu tepla je v menšom rozsahu využívaná kotolňa na energetickú štiepku v Základnej škole s materskou školou. V riešení územného plánu odporúča sa uvažovať so zmenou palivovej základne napr. prechodom na biomasu a využívaním obnoviteľných zdrojov energie – solárne, fotovoltaičné panely. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

3.1.9.4. Zhodnotenie telekomunikačných a informačných sietí

3.1.9.4.1 Telekomunikačná sieť

Uznesením vlády SR č. 136 z 2. marca 2011 bola schválená Národná stratégia pre širokopásmový prístup v SR, ktorá zohľadňuje zámery „Stratégie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu EURÓPA 2020“, najmä v oblasti iniciatívy „Digitálna agenda pre Európu“. Jedným z cieľov stanovených v Národnej stratégii pre širokopásmový prístup je umožniť prístup k vysokorýchlostnému internetovému pripojeniu s prenosovou rýchlosťou 30 Mbit/s pre všetkých občanov, verejnú správu, podnikateľský sektor i tretí sektor. Rozvoj dostupných vysokorýchlostných sietí je taktiež uvedený ako jeden z cieľov v Programovom vyhlásení vlády SR.

Obec Veľká Lesná je napojená na optickú telekomunikačnú sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., Bratislava, ktorá je vyvedená do budovy Obecného úradu a následne prostredníctvom metalických rozvodových sietí k odberateľom telekomunikačných služieb. Rozširovanie optických sietí v jednotlivých lokalitách obce sa v súčasnosti neplánuje.

Samostatní poskytovatelia IT služieb v obci Veľká Lesná sú Slovak Telekom a.s., Orange Slovensko a.s., ktorí ponúkajú telefónne služby, internet a televíziu prostredníctvom svojich vzdušných a metalických sietí a prostredníctvom vzdušných sietí mobilný internet mobilných operátorov O2, 4-ka, Tesco mobile a iné.

V obci nie je vybudovaná káblová televízia, obyvatelia si zabezpečujú príjem televízneho, rozhlasového a internetového signálu individuálne, ktorého pokrytie v obci je vyhovujúce.

Technické údaje o kapacite a využití telefónnej ústredne, miestnej telekomunikačnej sieti a prípojných kábloch sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telekom a.s.. Ich prípadné rozšírenie si musia zabezpečiť podľa potreby na vlastné náklady jednotliví investori.

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v budove obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

Z hľadiska mobilných operátorov budú nové rozvojové plochy zapracované do GSM infraštruktúry v súlade s pokrytím obce. Pre navrhovanú kapacitu sú navrhované v súlade s prijatou koncepciou výstavby telekomunikačnej siete vybudovať sieť s min. 200 % hustotou telefonizácie rodinných domov, bytov, s prihliadnutím na charakter bývania a pokrytím pre občiansku vybavenosť a ďalšie aktivity. Podrobný návrh riešenia telekomunikačnej siete jednotlivých rozvojových plôch bude spracovaný v ďalších stupňoch PD po dohode s príslušným správcom, v súlade s aktuálnymi pripojovacími podmienkami.

Rozšírenie siete prvkov elektronickej komunikácie zabezpečí podľa potreby na vlastné náklady správca siete.

3.1.9.4.2. Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Pokrytie televíznym a rádiovým signálom a pokrytie mobilných sietí v lokalite je vyhovujúce.

V riešení územného plánu obce je potrebné:

- vytvoriť územnotechnické podmienky pre realizáciu požiadaviek operátorov jednotlivých mobilných sietí pre ďalší rozvoj a skvalitnenie mobilných sietí.

3.1.10. Zhodnotenie odpadového hospodárstva

Východiskovým dokumentom pre riešenie problematiky odpadového hospodárstva v obci Veľká Lesná je Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja a transformuje ich na konkrétne podmienky obce.

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 371/2015 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

V obci je zabezpečený separovaný zber odpadu. Zber a odvoz odpadu zabezpečuje obec v spolupráci s firmou EKOS, Stará Ľubovňa.

Produkcia komunálneho odpadu v obci za rok 2025:

Číslo druhu odpadu	Názov odpadu	Množstvo (t/rok)
200301	Zmesový komunálny odpad	36,37
200307	Objemný odpad	12,35
200102	Sklo	8,864
200139	Plasty	8,920
200101	Papier a lepenka	2,350
20014005	Železo a oceľ	115,198
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	13,808

Zdroj: Obecný úrad Veľká Lesná

Miera triedenia komunálneho odpadu za príslušný rok (2025) bola 77,232 %

Obec nemá zriadený zberný dvor ani kompostovisko. V každej domácnosti majú domáce kompostovisko.

Obec nemá pozemky na vybudovanie zberného dvora ani kompostoviska.

V oblasti zhodnotenia odpadového hospodárstva je potrebné:

- V súlade s platnou legislatívou zlepšovať kvalitatívne charakteristiky odpadov s cieľom redukovať negatívne vplyvy na životné prostredie.
- Zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov, uprednostňovaním materiálového zhodnotenia v zmysle zákona o odpadoch v znení neskorších noviel.
- Naďalej zabezpečovať a postupne rozširovať komodity separovaného zberu pre zhodnotiteľné odpady vybudovaním účinného systému separovaného zberu s vhodným systémom zvozu na zariadenia na triedenie a zhodnocovanie odpadov, resp. na zariadenia na kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu, ktoré sa postupne zriaďujú v zmysle schváleného programu odpadového hospodárstva Prešovského kraja, pričom umiestnenie nových zariadení má sledovať princíp blízkosti, berúc do úvahy ekonomickú efektívnosť.

Dobudovanie infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva je potrebné riešiť v súlade s cieľmi a opatreniami smernej a záväznej časti schválených programov odpadového hospodárstva Prešovského kraja.

Územný plán navrhuje zohľadniť opatrenia na dosiahnutie cieľov POH:

- zaviesť účinný separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad,
- zabezpečiť nakladanie s kuchynským reštauračným odpadom a jedlými olejmi zo školských zariadení v súlade so zákonom o odpadoch,
- podporovať komunitné kompostovanie,
- zaviesť systém evidencie a kontroly nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi v komunálnych odpadoch v obci,
- zabezpečiť efektívny oddelený zber prenosných použitých batérií a akumulátorov v zmysle požiadaviek európskej legislatívy,
- zabezpečiť informačné kampane pre obyvateľstvo na podporu zberu použitých batérií a akumulátorov, stavebného odpadu a BRKO,
- nekontaminovanú pôdu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác nepovažovať za odpad (ak sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave),
- pri stavebných odpadoch uprednostňovať recykláciu pred ukladaním na skládku odpadov,
- pri stavebných prácach financovaných z verejných zdrojov (predovšetkým pri výstavbe dopravných komunikácií a infraštruktúry) využívať upravený stavebný a demolačný odpad, stavebné materiály a výrobky, pri ktorých výrobe bol zhodnotený odpad (materiálovo alebo

energeticky) za podmienky, že spĺňajú funkčné a technické požiadavky, prípadne stavebné výrobky pripravené zo stavebných a demolačných odpadov; túto požiadavku zahrnúť do podmienok verejného obstarávania.

3.2. Identifikácia problémov na riešenie

3.2.1. Sumarizácia pozitívnych a negatívnych javov v území

3.2.1.1. Pozitívne javy v území

Pozitívnymi javmi v území sú:

- dostupnosť obce k centru osídlenia – mestu Podolíneč a mestu Stará Ľubovňa,
- mierny nárast počtu obyvateľov obce,
- dostupnosť vyššej občianskej vybavenosti,
- prostredie vytvárajúce pohodu pre stabilizáciu obyvateľov v poproduktívnom veku,
- disponibilné plochy pre rozvoj bývania a ďalších podmieňujúcich faktorov ako aj podmienok vplyvujúcich na kvalitu životného prostredia,
- existujúce majetkové väzby k pozemkom v katastrálnom území a zastavanom území pre výstavbu rodinných domov,
- na území obce sú vhodné plochy s rekreačným potenciálom a dobré predpoklady čo môže prispieť k vytvoreniu sezónnych a nesezónnych pracovných miest pre oživenie cestovného ruchu a lokálnej ekonomiky,
- obec má predpoklady pre produkciu ekologických potravín, s realizáciou polotovarov či finálnych výrobkov,
- založená technická infraštruktúra je technickým predpokladom realizácie rozvojových projektov a zámerov,
- vhodné základové plochy.

Tieto pozitívne javy v území sú vhodnými predpokladmi ďalšieho rozvoja sídla.

3.2.1.2. Negatívne javy v území

Negatívnymi javmi v území sú:

- zvyšujúci tlak obyvateľov obce na individuálne bývanie a rekreáciu mimo zastavaného územia obce,
- v území je nedostatočne rozvinutý systém celoročnej rekreácie s príslušným zázemím,
- v obci nie je dostatočne rozvinutá lokálna ekonomika,
- nie je realizovaná technická infraštruktúra, ktorá je technickým predpokladom realizácie nových rozvojových projektov a zámerov,
 - obec nie je plynofikovaná,
 - nevybudovaná splašková kanalizácia,
- cestná doprava a konštrukcie elektrických stĺpov s vodorovným usporiadaním vodičov, vrátane ich ochranných pásiem predstavujú líniové bariéry,
- znečistené vodné toky z vypúšťaných odpadových vôd z rodinných domov,
- chýbajúce brehové porasty pri niektorých vodných tokoch,
- iné faktory s negatívnym dopadom na kvalitu životného prostredia, poškodený vegetačný kryt, zosuvy, možnosť záplav.

V územnom pláne obce je potrebné negatívne javy v území riešením eliminovať ich vplyv na územie obce.

3.2.2. Vyhodnotenie vzájomných vplyvov pozitívnych a negatívnych javov v obci

Jestvujúce líniové stavby nadradených trás a zariadení dopravy a technickej infraštruktúry majú ekonomicky pozitívny dopad na možný ďalší rozvoj obce a nevyžadujú si mimoriadne veľké navýšenie investičných nárokov na napojenie na tieto siete. Ide predovšetkým o dobré dopravné napojenie a zásobovanie vodou a elektrickou energiou. Negatívom sú ich ochranné pásma limitujúce rozvoj príslušných lokalít v obci. Katastrálne územie obce s výnimkou zastavaného územia obce, zasahuje do ochranného pásma národného parku Pieniny. Pozitívnym faktorom je aktívna kompaktná zeleň tvorená lesnými porastmi ako prvku dotvárajúceho významný fenomén stability územia, kde zastavaná časť územia brehovými porastmi vodných tokov je na ňu naviazaná a východná časť katastra, ktorá je tvorená poľnohospodárskou pôdou.

3.2.3. Strety záujmov

Strety záujmov sú v nárokoch obce pri plošnom rozvoji územia vo vzťahu k poľnohospodárskemu využívaniu pôdneho fondu, ktoré v návrhu územného plánu obce je potrebné riešiť v súlade s ustanoveniami príslušného zákona. Stret záujmov je tiež pri rozvoji obytnej zóny obce a využívaní poľnohospodárskeho dvora. Tento stret záujmov je potrebné riešiť vytvorením vhodných územných a ekologických predpokladov, štruktúry a stanovením priorít výrobnnej a hospodárskej základne obce po stabilizácii v priestore hospodárskeho dvora, kde pri dodržaní a stanovení limitov trvaloudržateľného rozvoja je možné realizovať zariadenia výroby a skladového hospodárstva. K stretu záujmov v návrhu územného plánu obce nesmie dôjsť pri ochrane kultúrneho dedičstva a prírodných pamiatok, kde prioritou je a zostáva ich ochrana.

3.3. Požiadavky na riešenie územného plánu

Hlavným cieľom riešenia Územného plánu obce Veľká Lesná bude prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, návrh vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja sídla. Navrhované zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability. V návrhu územného plánu obce v súlade s Územným plánom PSK je potrebné:

- riešiť funkčné a komunikačné väzby na základe jestvujúceho stavu a navrhnuť funkčné využitie pozemkov,
- plochy výstavby navrhnuť v priamej náväznosti na zastavané územie obce a na plochách bezprostredne na ne nadväzujúcich aj mimo zastavanú časť,
- navrhnuť možnosti rozvoja obytnej zástavby a usmernenia výhľadových plôch určených pre funkciu bývania,
- vyhodnotiť stav a úroveň občianskej vybavenosti sídla, navrhnuť plochy pre občiansku vybavenosť a sociálnu infraštruktúru,
- zapracovať požiadavky na dopravnú a technickú vybavenosť vyplývajúce z nadradenej dokumentácie,
- riešiť dopravnú a technickú vybavenosť na úrovni obce,
- navrhnuť plochy pre náhradné výsadby v súlade s krajinnoekologickým plánom,
- akceptovať jestvujúcu kostru územného systému ekologickej stability,
- navrhnuť opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- vypracovať vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie,
- navrhnuť opatrenia vyplývajúce zo záujmov obrany štátu,
- navrhnuť opatrenia protipožiarnej ochrany a ochrany územia pred povodňami,
- špecifikovať regulatívy na zmenu stavebného fondu pre občiansku vybavenosť,
- navrhnuť regulačné prvky pre priestorové a architektonické riešenie,
- vymedziť verejnoprospešné stavby.

Bilančným rokom územného plánu obce bude rok 2040. Územný plán obce Veľká Lesná je nutné spracovať v rozsahu ustanovení zákona o územnom plánovaní č. 200/2022 Z. z. a súvisiacich predpisov o územnoplánovacích dokumentáciách.